

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

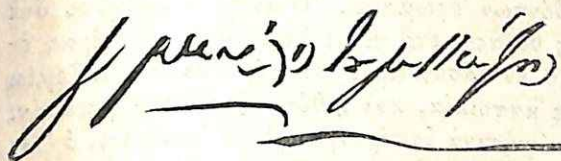
Τόμος Ἑκτος

Συνδρομὴ ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησιαί.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6.

3 Δεκεμβρίου 1878

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1878 λήγει τὸ τρίτον ἔτος τῆς Ἑστίας. Ὅσοι τῶν κυρίων συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσι λαμβάνοντες τὴν Ἑστίαν καὶ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος, παρακαλοῦνται ν' ἀποστείλωσι πρὸς τὴν διευθύνσιν αὐτῆς, πρὶ τῆς 1 ἰανουαρίου 1879, τὸ τίμημα τῆς συνδρομῆς, ὥπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΜΠΑΖΗ



ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκινς.
Συνέχεια· ἰδί σελ. 756.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀνωτέρω βραχείας συνδιαλέξεως ὁ κύριος Λόσμπερν καὶ ὁ Ὀλιβερ ἔμμενον εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ δωματίου. Ὁ-ταν ἐτελειώσεν, ὁ ἱατρὸς ἐχαίρετις φιλικώτατα τὸν Ἑρρίκον Μαιυλάη, καὶ διὰ νάπαντήσῃ εἰς τὰς πολυπληθεῖς ἐρωτήσεις τοῦ νέου φίλου του ἐδέησε νὰ περιγράψῃ ἐν μεγάλῃ λεπτομερείᾳ τὴν κατάστασιν τῆς ἀσθενοῦς· οὕτω δ' ἐπεβεβαίωσε τὰς καλὰς εἰδήσεις τοῦ Ὀλιβερ, ἅτινα πάντα ὁ κύριος Τζάιλς, ἐν ᾧ προσεποιεῖτο ὅτι ἡσχολεῖτο εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν ἀποσκευῶν, ἤκουε μετὰ προσοχῆς ἄκρας.

«Ἐ! ἐτουφεκίσατε πάλιν κἀνένα, Τζάιλς; ἡ-ρώτησε κατόπιν ὁ ἱατρός.

— Ὅχι σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Τζάιλς κατακοκ-κινίσας.

— Οὔτε κἀνένα κλέπτην συνελάβετε, οὔτε ἐβεβαίωσατε τὴν ταυτότητα μερικῶν ληστῶν; ἐξηκολούθησε χαιρεκάκως ὁ ἱατρός.

— Ὅχι, σέρ, ἀπεκρίνατο μετὰ μεγάλης σο-βαρότητος ὁ κύριος Τζάιλς.

— Τόσω τὸ χειρότερον, εἶπεν ὁ ἱατρός· διότι ὁμολογουμένως εἰς τοιαῦτα πράγματα ἔχετε μεγάλαν ἐπιτηδειότητα. Τί κάμνει ὁ Μπρίττλς;

— Ὁ μικρὸς εἶναι πολὺ καλὰ, σέρ, εἶπεν ὁ κύριος Τζάιλς, ἀναλαβὼν τὸ σύνθημα προστα-τευτικὸν ἡθὸς του, προκειμένου περὶ τοῦ ὑπο-δεστέρου του, καὶ μοῦ εἶπε νάσας εἰπῶ προ-σκυνήματα.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ ἱατρός· ἡ παρουσία σας, κύριε Τζάιλς, μοῦ ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν ὅτι τὴν

ΤΟΜΟΣ ΣΤ'—1878.

παραμονὴν τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν προσε-κλήθη ἐνταῦθα ἀποτόμως, ἡ ἀγαθὴ σας κυρία μοι εἶχεν ἀναθέσει μίαν παραγγελίαν, ἡ ὁποία δὲν θά σας δυσχερῆσθῃ. Ἐλθετε νά σας εἰπῶ δύο λόγια.»

Ὁ κύριος Τζάιλς ἠκολούθησε τὸν ἱατρὸν μετὰ πολλῆς μὲν ἐπισημότητος, ἀλλὰ καὶ κάπως ἐκ-πεπληγμένος, εἰς μίαν γωνίαν τοῦ δωματίου, καὶ ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ συνομιλήσῃ μικρὸν τα-πεινῇ τῇ φωνῇ μετ' αὐτοῦ· μεθ' ἧς ἔκαμεν ὑπο-κλίσεις ἐπὶ ὑποκλίσεων καὶ ὑπεχώρησε βαδίζων πολλῷ μεγαλοπρεπέσει τοῦ συνήθους. Τὸ θέμα τῆς συνομιλίας ἐκείνης δὲν ἀνεκοινώθη εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν τῷ μαγειρείῳ ὅμως ἐγένετο γνω-στὸν παραχρῆμα· διότι ὁ κύριος Τζάιλς μετέβη κατ' εὐθείαν ἐκεῖ, διέταξε νὰ τῷ κομίσωσι μίαν λάγνηνον ζύθου, καὶ ἀνήγγειλεν ὑπερηφάνως καὶ μετ' ἐπισημότητος, ὅτι ἡ κυρία του, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν γενναϊότητα, ἣν οὗτος ἐδειξε κατὰ τὴν ἀπόπειραν ἐκείνην τῆς κλοπῆς, ἠξίασε νὰ καταθέσῃ εἰς τὸ ταμιευτήριον τὸ ποσὸν εἰκοσι-πέντε λιρῶν στερλινῶν διὰ λογαριασμόν του. Ἀμφότεραι αἱ θεράπαιναι ἀνέτειναν χεῖρας καὶ ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπιλέγουσαι ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς ὁ κύριος Τζάιλς θά φέρεται βεβαίως με-πολλὴν ὑπερηφάνειαν, εἰς δὲ ὁ κύριος Τζάιλς ἀ-πῆντησε τακτοποιῶν τὸ περιλαίμιον τοῦ ὑπο-καμίσου του, ὅτι εἶναι πολὺ ἡπατημέναι καὶ ὅτι μεγάλην θὰ ταῖς ὤφειλε χάριν ἂν καθίστων αὐ-τὸν προσεκτικὸν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε προσενηχθῇ οὐχὶ πολὺ εὐγενῶς πρὸς τοὺς ὑπο-δεστέρους του. Καὶ ἄλλας πολλὰς ἔκαμε παρα-τήρησεις, τὰ μέγιστα τιμῶσας τὴν μετριοφρο-σύνην του, τὰς ὁποίας μετὰ πολλοῦ ἐνθουσια-σμοῦ καὶ ἐπευφημιῶν ἤκουσαν αἱ θεράπαιναι, διότι αἱ παρατηρήσεις αὗται ἦσαν ἐπίσης ἐνδια-φέρουσαι καὶ περίεργαι, ὥς πᾶσαι αἱ ἀναφερό-μεναι εἰς τὸν βίον ἐπισήμων ἀνδρῶν.

Τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἐσπέρας διήλθον οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐν παιδρότητι καὶ χαρᾷ, διότι ὁ κύριος Λόσμπερν ἦτο λίαν εὐδιάθετος, ὁ δὲ Ἑρρίκος καίπερ περίφροντις καὶ κεκοπιακῶς δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ συμμερισθῇ τὴν εὐθυμίαν τοῦ ἀγα-θοῦ ἱατροῦ, ὅστις μυρίας εἶπεν ἀστεϊότητας, ὧν τὰς πλείους ἠρύετο ἐκ συμβάντων αὐτῷ κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του· ὁ Ὀλι-βερ ἀκούων τὰς ἀστεϊότητας ταύτας ἐγέλα συ-

χνάκις ἐγκαρδίως, ὁ δὲ ἱατρὸς, καταγοητευμένος ἐκ τούτου, ἐγγέλα ἐπίσης ἀπλέτως, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάη μετέσχευεν ἐπὶ τέλους τῆς γενικῆς ἰλαρότητος. Διήλθον λοιπὸν οὕτω τὴν ἐσπέραν ὥσῃ ἦτο δυνάτον φαιδρότερον ἐν παρομοίᾳ περιστάσει, καὶ ἐχωρίσθησαν πολὺ ἄργά, χαίροντες καὶ ἡσυχοί, ὥπως ἀναπαυθῶσι μικρὸν μετὰ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὴν σκληρὰν ἀβεβαιότητα, ὅφ' ὧν κατετρώχοντο μέχρι πρὸ ὀλίγου.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον ὁ Ὀλιβερ ἐξύπνησεν εὐχαρὶς καὶ κατέγινεν εἰς τὰς συνήθεις αὐτοῦ ἀσχολίας μεθ' ἡδονῆς, ὁποῖαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας δὲν εἶχεν αἰσθανθῆ. Τὰ πτηνὰ ἐκελεύοντο ἐπὶ τῶν δένδρων, ὁ δὲ Ὀλιβερ δρέπων μετὰ σπουδῆς τὰ ὠραιότερα ἄνθη τῶν ἀγρῶν παρεσκεύαζεν ἀνθοδέσμην, ἧς ἡ λαμπρότης καὶ ἡ εὐωδία ἤλπιζεν ὅτι θὰ κατέβελγον τὴν Ῥόζαν. Ἀπαντα τὰ ἀντικείμενα ἀπέβαλον τὴν στυγνὴν ἐκείνην ὄψιν, δι' ἧς περιέβαλλε πρότερον αὐτὰ ἡ περίλυπος ψυχὴ του. Καὶ νῦν ἐφαίνετο αὐτῷ ὅτι ἡ δρόσος ἀπῆστραπτε λαμπρότερον ἐπὶ τῶν φύλλων, ὅτι ὁ ἄνεμος ἐκίνει ταῦτα ἁρμονικώτερον, ὅτι καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτὸς ἦν αἰθριώτερος· τοσοῦτον αἱ κατέχουσαι ἡμᾶς σκέψεις ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τῆς θεᾶς τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Οἱ ἄνθρωποι ὅσοι, θεωροῦντες τὴν φύσιν καὶ τοὺς ὁμοίους τῶν, εὐρίσκουσι τὰ πάντα στυγὰ καὶ μαῦρα, δὲν ἔχουσι καθ' ὁλοκληρίαν ἄδικον· ἀλλ' ἡ ζοφερὰ χροιά, δι' ἧς περιβάλλουσι τὰντικείμενα, προέρχεται ἐκ τῶν ἱκτερικῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς ἱκτερικῆς καρδίης τῶν, τὰ πάντα παραμορφούντων. Τάληθ' ἡ χρώματα εἰσὶ λεπτὰ καὶ ἄβρα καὶ πρέπει νὰ θεωρῶνται δι' ὀφθαλμῶν ὑγιεινῶν καὶ ἀγνωστῶν.

Τοὺς ἐωθινούς αὐτοῦ περιπάτους δὲν ἔκαμνεν ὁ Ὀλιβερ μόνος. Τὴν πρώτην ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάη εἶδεν αὐτὸν κομίζοντα τὴν μεγάλην ἀνθοδέσμην, τοσαύτην ἀγάπην ἐπεδείξατο πρὸς τὴν καὶ μετὰ τοσαύτης διηυθέτησεν αὐτὰ φιλοκαλίας, ὥστε ὑπερέβαλε πολὺ τὸν νέον αὐτοῦ φίλον. Ἀλλ' ἂν κατὰ τοῦτο ὁ Ὀλιβερ κατεῖχε τὰ δευτερεῖα, ὅφ' ἐτέρου ὅμως μόνος αὐτὸς ἐγίνωσκε πῶς εὐρίσκοντο τὰ κάλλιστα τῶν ἀνθῶν, καὶ καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἀμφοτέρω ἐτρεχον ἀνὰ τοὺς ἀγροὺς δρέποντες ἄνθη καὶ ὀγκώδεις δέσμας αὐτῶν κομίζοντες. Τὸ παράθυρον τοῦ κοιτῶνος τῆς ἀσθενοῦς ἦτο νῦν ἀνεωγμένον, διότι αὕτη ἤθελε νὰ ἀναπνέῃ τὸν καθαρὸν καὶ ἀρωματωδὴ τοῦ θέρους ἀέρα, ἐπὶ δὲ τοῦ χείλους τοῦ παραθύρου ἐτίθετο ἐκάστην πρωΐαν ἐπὶ μικροῦ ἀγγείου πλήρους ὕδατος δροσερὰ ἀνθοδέσμη, ἐπιμελῶς πάντοτε ἀνανεούμενη. Ὁ Ὀλιβερ παρετήρησε μετ' ἀπορίας ὅτι τὰνανευόμενα μαρμαρένα ἄνθη δὲν ἀπερρίπτοντο, καὶ ὅτι ὁσάκις ὁ ἱατρὸς εἰσῆρχετο εἰς τὸν κήπον ἐκύτταζε πάντοτε τὸ ἐν τῷ παραθύρῳ ἀνοφύρον ἀγγεῖον καὶ ἐκίνει ἐκφραστικῶς τὴν κε-

φαλὴν προτοῦ νάρχησιν τὸν ἐωθινόν του περίπατον. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ χρόνος παρήρχετο, καὶ ἡ τῆς Ῥόζας ἀνάρρωσις προσέβαινε ταχέως.

Ὁ Ὀλιβερ οὐδαμῶς ἐστενοχωρεῖτο, ἂν καὶ ἡ νεῖανς ἔμενεν ἔτι διαρκῶς ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτῆς, καὶ δὲν ἐγίνοντο πλέον ἐσπερινοὶ περίπατοι, ἐκτὸς τινῶν συντόμων ἐκδρομῶν μετὰ τοῦ κυρίου Μαιυλάη. Μετὰ μείζονος δὲ ζήλου ἐπωφελεῖτο τῶν μαθημάτων τοῦ γέροντος διδασκάλου του καὶ τόσῳ καλῶς ἐργάζετο, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐξεπλήσσετο διὰ τὴν ταχύτητα τῶν προόδων του. Περὶ τοιαῦτα δ' ἀσχολουμένῳ ἐπῆλθεν αὐτῷ ἀπροςδόκητόν τι καὶ τρομερὸν συμβεβηκός.

Τὸ μικρὸν δωμάτιον ἐν ᾧ συνεῖθε νὰ μελετᾷ ἔκειτο ἐν τῷ ἰσογείῳ, κατὰ τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς οἰκίας. Τὸ παράθυρον ἦτο πρὸς τὸ μέρος τοῦ κήπου, ἐκοσμεῖτο δὲ δι' ἰάσμων καὶ αἰγιοκλήματος καὶ ἄλλων ἀναρριχτικῶν φυτῶν, κάλλιστα ἀναδιδόντων ἀρώματα. Ὁ κήπος συνεῖχετο διὰ μικρᾶς θύρας μετὰ τινος λειβαδίου, οὗ πέραν ἐφαίνετο ἐν δάσος. Πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο οὐδεμία ὑπῆρχε κατοικία, καὶ ἡ θεὰ ἐξετείνετο μακρὰν.

Ὡραίαν τινὰ ἐσπέραν, περὶ τὸ λυκόφως, ὁ Ὀλιβερ ἐκάθητο πλησίον τοῦ παραθύρου ἐκείνου, μελετῶν μετὰ προσοχῆς. Ἐμεινεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἐσκυμμένος ἐπὶ τοῦ βιβλίου, ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν ὁ καύσων ἦτο ὑπερβολικὸς, βαθυμῶν δὲν κατελήφθη ὑπὸ ὕπνου.

Ἐπάρχει εἰδός τι νάρκης ἢ ὕπνου, λάθρα οὕτως εἰπεῖν καταλαμβάνοντος ἡμᾶς, καθ' ὃν, ἐν ᾧ τὸ σῶμα μένει ἀδρανές, ἡ ψυχὴ ἀντιλαμβάνεται ἀμυδρῶς τῶν γενομένων καὶ διατηρεῖ τὴν δύναμιν τοῦ νὰ περιπλανᾶται κατὰ τὸ δοκοῦν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Ἡ ἀκατανίκητος ἐκείνη νάρκη, ἡ ἐξάντλησις τῶν δυνάμεων, ἡ παράλυσις τῆς βουλήσεως, καὶ ἡ ἐντελής ἀδυναμία πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἡμετέρων σκέψεων καὶ κινήσεων, δύναται νὰ ὀνομασθῇ βεβαίως ὕπνος· ἀλλ' ὅμως διαρκούντος αὐτοῦ ἔχομεν συνείδησιν τῶν περὶ ἡμᾶς γινομένων, καὶ ἐν αὐτοῖς ἔτι τοῖς ὄνείροις ἡμῶν λόγοι πράγματι λεχθέντες, καὶ ἡχοὶ πραγματικοὶ ἐπίσης ἀναμίγνυνται αὐτοῖς καταλλήλως καὶ τεχνικῶς, καὶ τόσῳ καλῶς συγκιρναῖται ἡ φαντασία μετὰ τῆς πραγματικότητος, ὥστε ἀδύνατον καθίσταται ἡμῖν νὰ ποιήσωμεν διάκρισιν κατόπιν. Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον τὸ παραδοξότερον φαινόμενον τῆς τοιαύτης σιγμιαίας ναρκώσεως· ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας τυγχάνει, ὅτι ἐν ᾧ ἡ τε ὕπρις ἡμῶν καὶ ἡ ἀφῆ διατελοῦσιν ἐν παραλυσί, τὰ ὄνειρα καὶ αἱ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας φαντασίας ἀναπαριστώμεναι ἀλλόλοτοι σκηναὶ ὑφίστανται τὴν ἐπενέργειαν, τὴν ὕλικὴν ἐπενέργειαν τῆς σιωπηρᾶς παρουσίας πραγματικοῦ τινὸς ἀντικειμένου, ὅπερ δὲν εὐρίσκετο πλησίον ἡμῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἐκλείσμεν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ὅπερ οὐδὲ καὶ ἔχομεν κατὰ νοῦν προτοῦ νὰ κοιμηθῶμεν.

Ὁ Ὀλιβερ ἠσθάνετο κάλλιστα ὅτι εὐρίσκετο ἐν τῷ μικρῷ δωματίῳ του, ὅτι τὰ βιβλία του ἔκειντο πρὸ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ὅτι ἡ ἐσπερινὴ αὔρα ἔπνεεν ἡρέμα εἰς τὰ φύλλα τῶν κοσμούντων τὸ παράθυρόν του ἀναρριχτικῶν φυτῶν· καὶ ὅμως ἦτο βεβυθισμένος εἰς ὕπνον. Αἰφνιδίως ἡ σκηνὴ μετεβλήθη, καὶ τῷ ἐφάνη ὅτι ἀνέπνεεν ἀέρα βαρὺν καὶ μεμιασμένον· καὶ μετὰ τρόμου ἠσθάνθη ὅτι εὐρίσκετο αὐτὸς ἐγκαθειρμένος ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἑβραίου· καὶ εἶδε τὸν φοικῶδη ἐκείνον γέροντα, ἐστηριγμένον εἰς τὴν συνήθη θέσιν καὶ δακτυλοδεικτοῦντα αὐτὸν, ταπεινῇ δὲ τῇ φωνῇ συνδιαλεγόμενον μετὰ τινος ἄλλου ἀνδρὸς παρὰπλεύρως αὐτοῦ καθημένου καὶ ἔχοντος ἐστραμμένα τὰ νῶτα πρὸς τὸ παιδίον. Ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε τὸν Ἑβραῖον λέγοντα ταῦτα·

«Σιωπῇ! φίλε μου· αὐτὸς εἶναι πραγματικῶς, δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία»· πηγαίνωμεν.

— Αὐτός! ἀπεκρίνατο ὁ ἕτερος. Καὶ ἡμποροῦσα νὰ ἀπατηθῶ ἐγώ; Καὶ ἂν χίλιοι διάβολοι ἐλάμβανον τὴν μορφήν του, καὶ αὐτὸς εὐρίσκετο εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, καὶ τι θὰ με ἔκαμνε νὰ τον ἀναγνωρίσω εἰς τὴν στιγμὴν· καὶ θαυμάζοντος νὰ ἦτον πενήντα πῆχες βαθεῖα, χωρὶς καὶ νὴν σημεῖον εἰς τὸν τάφον του, θὰ εἴξευρα νὰ σου εἰπῶ, ἐδῶ εἶναι θαυμάζοντος. Μὴ φοβεῖσαι.»

Τοσοῦτο δὲ μῖσος ἀπέπνεον οἱ λόγοι τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ὥστε ἐκ τοῦ φόβου ὁ Ὀλιβερ ἐξύπνησεν, ἀναπνέων ἔντρομος.

Ἐψίστη Θεὲ, πῶς τὸ αἶμα ὅλον συνέρρευσε εἰς τὴν καρδίαν του καὶ τῷ ἐκοψε τὴν φωνὴν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ νὰ κινηθῇ!... Ἐκεῖ, ἐκεῖ παρὰ τὸ παράθυρον, πλησιαίτατα αὐτοῦ, τοσοῦτῳ πλησίον ὥστε ἠδύνατο νὰ τον ἄγγιξῃ διὰ τῆς χειρὸς, ἵστατο ὁ Ἰουδαῖος παρατηρῶν τὸ δωμάτιον διὰ τῶν ὡς ὄψεως ὀφθαλμῶν του καὶ βασκαίνων τὸ παιδίον· καὶ παρὰπλεύρως αὐτοῦ, ὠχρὸς ἐκ λύσσης ἢ ἐκ φόβου, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων συγχρόνως, ἵστατο ὁ ἀγριοπρόσωπος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, μεθ' οὗ συνεκρούσθη ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ πανδοχείου.

Εἶδεν αὐτοὺς ἐπὶ μίαν μόνον στιγμὴν, καὶ ἠφανίσθησαν ὡς ἀστραπή. Ἀλλ' ἐκεῖνοι τὸν ἀνεγνώρισαν· καὶ ὁ Ὀλιβερ ἐπίσης τοὺς ἀνεγνώρισε κάλλιστα· ἡ φυσιογνωμία τῶν τοσοῦτῳ γερεῶς ἦτο ἀποτετυπωμένη εἰς τὴν μνήμην του, ὥσπερ ἦτο ἐγκεχαράγμενη ἐπὶ μαρμαρέου, ὅπερ ἐκ γενετῆς νὰ εἶχεν αἰετοῦ πρὸ ὀφθαλμῶν. Ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἔμεινεν ὡς ἀπολιθωθείς. Εἶτα ἐπήδησεν εἰς τὸν κήπον καὶ ἤρχισε πάσῃ δυνάμει κραυγάζων καὶ ἐπικαλούμενος βοήθειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'

Δυσάρεστος ἐκβασίς τοῦ συμβεβηκότος τοῦ Ὀλιβερ, καὶ ἐνδιαφέρουσα συνδιάλεξις τοῦ Ἑρρίκου Μαιυλάη μετὰ τῆς Ῥόζας.

«Ὅτε οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐνοικοῦντες, ἀκούσαντες

τὰς κραυγὰς τοῦ Ὀλιβερ, προσέτρεξαν εἰς τὸν κήπον, εὗρον αὐτὸν ὠχρὸν καὶ τεταραγμένον, δακτυλοδεικτοῦντα δὲ τὸ μακρινὸν λειβαδίον καὶ μόλις δυνάμενον νὰ διαρθρώσῃ τὰς λέξεις: «Ὁ Ἑβραῖος! ὁ Ἑβραῖος!»

Ὁ κύριος Τζάιλς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ τί τοῦτο ἐσήμαινεν, ἀλλ' ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάη, ὅστις εἶχεν ὀξυτέραν τὴν νόησιν καὶ εἶχε προηγουμένως μάθει παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ὀλιβερ, κατενόησε πάραυτα τί ἔτρεχε.

«Πρὸς ποῖον μέρος ἐτράπη, ἠρώτησεν ἀρπάζας ῥόπαλόν τι, ὅπερ εὗρεν ἐν τινὶ γωνίᾳ.

— Πρὸς ἐκεῖνο, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ, δείξας τὴν ὁδόν, ἣν ἠκολούθησαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι. Τοὺς ἔχασα ἀπὸ τὰ μᾶτις μου πρὸ μιᾶς στιγμῆς.

— Τότε θὰ ἐκρύβησαν εἰς τὸ ῥεῦμα! παρετήρησεν ὁ Ἑρρίκος ἀκολουθήσατέ με καὶ ἔρχεσθε ὅσον ἡμπορεῖτε πλησίον μου.»

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀνερχομένη ἐν ἀκαρεῖ εἰς τὸν φραγμὸν καὶ μετὰ τοσαύτης ταχύτητος ἤρχισε νὰ τρέχῃ, ὥστε οἱ ἄλλοι μόλις καὶ μετὰ βίας ἠδύναντο νὰ τον ἀκολουθῶσι.

Ὁ Τζάιλς τὸν ἠκολούθησεν ὡς ἠδύνατο καὶ ὁ Ὀλιβερ ἐπίσης. Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἢ δύο λεπτῶν τῆς ὥρας, ὁ κύριος Λόσμπερν, ὅστις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπέστρεφεν ἐκ περιπάτου, ἀνερχομένη τελευταῖος εἰς τὸν φραγμὸν, καὶ μετ' ἐκινήσεως, ὁποῖαν οὐδεὶς προσεδόκα παρ' αὐτοῦ, ἔτρεξεν ὀπισθεν τῶν, ἐρωτῶν διὰ κραυγῶν τί τρέχει.

Ἐτρεχον λοιπὸν οὕτω, μηδὲν ἵσταμενοι ἔν' ἀναπνεύσει, μέχρις οὗ ὁ Ἑρρίκος, φθὰς εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ ἀγροῦ, ὑποδεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὀλιβερ, ἀνερῶνθη ἐπιμελῶς τὸ ῥεῦμα καὶ παρὰπλεύρῳ τινος φραγμῶν· οὗ ἐπωφεληθέντες οἱ ἄλλοι ἠδυνήθησαν νὰ καταρθῶσιν αὐτὸν, ὁ δὲ Ὀλιβερ κατάρθωσε νῆφην τῇ κ. Λόσμπερν τὰ προκαλέσαντα τὴν καταδίωξιν ἐκείνην αἰτία.

Πᾶσαι ὅμως αἱ ἐρευνᾶι ἀπέβησαν κεναὶ καὶ ἄκαρποι· οὐδὲ ἔχνη μάλιστα νωπὰ βημάτων ἠδυνήθησαν νὰνεύρωσιν. Ἀνῆλθον εἰς τὴν κορυφὴν λοφίσκου, ὁπόθεν διεκρίνοντο πάντα τὰ ἐν τῇ πεδιάδι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις εἰς τριῶν ἢ τεσσάρων μιλίων ἀπόστασιν· ἀριστερόθεν, ἐν μέσῳ φάραγγος, ἐφαίνετο τὸ χωρίον· ἀλλ' ὅπως φθάσωσιν εἰς αὐτὸ οἱ διωκόμενοι ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ διατρέξωσι μέγα διάστημα ἐν ἀνοικτῷ χώρῳ, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ κατορθώσωσι τοσοῦτῳ ταχέως. Ἀπὸ τὸ ἀντίθετον μέρος εἰς τὸ ἄκρον τοῦ λειβαδίου ὑπῆρχε δάσος πυκνὸν, ὅπου δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κρυβῶσι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

«Ἰσως τὸ εἶδες εἰς τὸν ὕπνον σου, Ὀλιβερ! εἶπεν ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάη λαβὼν αὐτὸν κατὰ μέρος.

— Ὅχι, ὄχι! σὲρ, βεβαίως ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ

“Ολιβερ, φρίσσων ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῆς ἀποτροπαίου μορφῆς τοῦ ἀθλίου ἐκείνου γέροντος. Τοὺς εἶδα πολὺ καλὰ, δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν, τοὺς εἶδα καὶ τοὺς δύο, ὅπως σὰς βλέπω.

— Ποῖος ἦτο ὁ ἄλλος; ἠρώτησαν ταῦτοχρόνως ὁ Ἑρρίκος καὶ ὁ κύριος Λόσμπερν.

— Ὁ ἴδιος ἄνθρωπος, μὲ τὸν ὁποῖον σὰς εἶπα τί μου συνέβη εἰς τὸ πανδοχεῖον, εἶπεν ὁ Ὀλιβερ. Ἐκτυτάχθημεν ἐπὶ πολὺ ἀσκαρδαμυκτὶ, καὶ ἡμπορῶ μετὰ μεγάλης θετικότητος νὰ βεβαιώσω πῶς αὐτὸς εἶναι.

— Καὶ ἐπράβηξαν αὐτὸν τὸν δρόμον; ἠρώτησεν ὁ Ἑρρίκος εἰσαι βέβαιος;

— Ὅπως εἶμαι βέβαιος ὅτι ἦσαν εἰς τὸ παράθυρον, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ, δεῖξας τὸν χωρίζοντα τὸν κήπον ἀπὸ τοῦ λειβαδίου φραγμὸν ὁ ὑψηλὸς ἄνθρωπος ἐπέρασεν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ ὁ Ἑρρίκος ἔτρεξεν ὀλίγα βήματα δεξιᾷ καὶ ἐχώθη ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἄνοιγμα.

Ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ Ὀλιβερ, οὕτως ὁμιλοῦντος, ἀπετυποῦτο καθαρὰ ἔκφρασις εἰλικρινείας, τοῦτο δὲ καλῶς παρετήρησαν ἀμφότεροι οἱ κύριοι· προσέβλεψαν εἰτα ἀλλήλους καὶ ἐφάνησαν μεγάλως εὐχαριστηθέντες διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν λεπτομερειῶν· ἀλλ’ οὐδαμοῦ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἔχονος τῶν φυγάδων ἀνεκαλύφθη. Τὸ χόρτον ἦτο ὑψηλόν, ἀλλ’ ἐκεῖ μόνον ἐφαίνετο καταπεπατημένον, ὁπόθεν διήλθον οἱ διώκοντες. Αἱ ὄχθαι τοῦ ῥέυματος ἦσαν ἐξ ὑγρᾶς ἀργιλώδους γῆς, καὶ ὅμως οὐδαμοῦ ἐπ’ αὐτῆς ἐφαίνοντο ἀποτετυπωμένα ἔχνη ποδῶν.

«Παράδοξον πρᾶγμα! ἀνεφώνησεν ὁ Ἑρρίκος. Παράδοξον, ἀλήθεια! ἐπανέλαβεν ὁ ἱατρός.

Καὶ αὐτὸς ὁ Μπλάδερ καὶ ὁ Ντάφ ἂν εὕρισκοντο ἐδῶ θὰ ἔχονον τὰ πασχάλια τῶν.»

Καίτοι ὅμως αἱ ἔρευναι ἀπέβησαν ἄκαρποι, ἐξηκολούθησαν ταύτας, μέχρις οὗ ἐπελθοῦσα ἡ νύξ ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ παραιτηθῶσι πάσης ἐλπίδος ἀνακαλύψεως. Ὁ Τζάιλς ἐστάλη εἰς τὰ διάφορα καπηλεῖα τοῦ χωρίου, μαθὼν ἐν λεπτομερείᾳ πρότερον παρὰ τοῦ Ὀλιβερ τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν δύο φυγάδων· ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Ἑβραίου μάλιστα ἦτο εὐχερὲς τῇ, ἂν εὕρισκετο πίνων ἐν καπηλειῷ τινί. Ἀλλ’ ὁ Τζάιλς ἐπανήλθεν ἄπρακτος, μηδεμίαν κομίζων πληροφορίαν, δυνάμενην νὰ διαφωτίσῃ τὸ μυστηριώδες ἐκεῖνο συμβεβηκός.

Τὴν ἐπαύριον ἐπανελήφθησαν αἱ ἔρευναι, ἀλλ’ ἄνευ κρείσσονος ἀποτελέσματος. Τὴν μεθεπομένην δ’ ἡμέραν ὁ Ὀλιβερ καὶ ὁ κύριος Μαιυλάη μετέβησαν εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς πλησίον πόλεως, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ ἴδωσιν ἢ μάθωσι τι σχετικὸν μὲ τὴν ὑπόθεσιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπόπειρα αὕτη ἀπέβη ἄκαρπος. Μετὰ παρέλευσιν δὲ τινῶν ἡμερῶν τὸ πρᾶγμα ἤρχισε νὰ λησμονῇται, ὡς συχνάκις συμβαίνει, ὅτε ἡ περιεργία, μὴ εὐρί-

σκουσα τροφὴν ἐν νέαις περιπλοκαῖς καὶ ἐπεισοδίοις, σθέννυται ἀφ’ ἐαυτῆς.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ ἀνάρρωσις τῆς Ῥόζας προσέβαινε μετὰ μεγάλης ταχύτητος· κατέλειπε τὸν κοιτῶνα αὐτῆς, ἠδύνατο νὰ ἐξέρχεται καὶ νὰ ἐξακολουθῇ διάγουσα τὸν πρότερον βίον, ἐνσπείρουσα τὴν χαρὰν εἰς τὰς καρδίας πάντων.

Καίτοι ὅμως ἡ τοιαύτη εὐχάριστος μεταβολὴ ἐπενήργει προφανῶς ἐπὶ τοῦ περιστοιχίζοντος αὐτὴν μικροῦ οἰκογενειακοῦ κύκλου, καίτοι φαιδραὶ συνομιλίας καὶ γέλωτες ἀντήχουν καὶ αὖθις ἐν τῇ ἀγροικίᾳ, ἐνίοτε ὅμως παρετηρεῖτο μετὰ τῶν ἐνοικούντων, μὴδ’ αὐτῆς τῆς Ῥόζας ἐξαιρουμένης, ἀσυνήθης δυσθυμία καὶ βεβιασμένη συμπεριφορὰ, μὴ διαλαθόντα τὴν προσοχὴν τοῦ Ὀλιβερ. Ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους ἡ κυρία Μαιυλάη καὶ ὁ υἱὸς τῆς ἔμενον πολλάκις κατὰ κλειστοὶ, πολλάκις δὲ παρετηρήθη ὅτι ἡ Ῥόζα εἶχε κλαύσει. Ὅτε δ’ ὁ κύριος Λόσμπερν ὥρισε τὴν ἡμέραν τῆς εἰς Τσέρτσου ἀναχωρήσεώς του, τὰ τοιαῦτα συμπτώματα ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ κατὰ δὴλον κατέστη ὅτι συνέβαινε τι τὸ ταραττον τὴν ἡσυχίαν τῆς νεάνιδος καὶ τινος ἄλλου ἔτι.

Ἐπὶ τέλους πρῶταν τινὰ, καθ’ ἣν ἡ Ῥόζα εὐρίσκετο μόνη ἐν τῷ ἔσταιορίῳ, εἰσῆλθεν ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάη καὶ ἐξητήσατο μετὰ τινος ἐνδοιασμοῦ τὴν ἄδειαν νὰ συνομιλήσῃ μετ’ αὐτῆς ἐπὶ τινὰς στιγμὰς.

«Ῥόζα, δύο ἢ τρεῖς λέξεις ἀρκοῦσιν, εἶπεν ὁ νέος πλησιάζας τὸ κάθισμα αὐτοῦ πρὸς τὸ τῆς κόρης· εἰς εὐρεῖς ἤδη ὅ τι ἔχω νὰ σοι εἶπω· αἱ διακαέστεραι τῆς καρδίας μου ἐλπίδες δὲν σοὶ εἶναι ἄγνωστοι, ἂν καὶ δὲν ἤκουσας αὐτὰς εἰσέτι ἀπὸ τοῦ στόματός μου.»

Ἰδοῦσα αὐτὸν εἰσελθόντα ἡ Ῥόζα ὠχρίασεν, ἀλλὰ τοῦτο προήρχετο ἴσως ἐκ τῆς προσφάτου ἀσθενείας αὐτῆς. Ἐχαιρέτισε μόνον· εἶτα κύψασα πρὸς τὰ πλησίον εὐρισκόμενα ἄνθη, ἀνέμενεν ἐν σιγῇ νὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ νέος.

«Νομίζω, . . . εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ὅτι . . . ἔπρεπε νὰ ἔχω ἀναχωρήσει ἤδη.

— Ναί, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα. Συγγνώμην διότι τοιουτοτρόπως σοὶ ὁμιλῶ, ἀλλ’ ἐπεθύμουν πολὺ νὰ εἶχες ἀναχωρήσει.

— Μὲ ἔφερξεν ἐνταῦθα ὁ φόβος περὶ πρᾶγμα-τος ὁδυνηροτάτου καὶ φρικωδέστατου, ἐξηκολούθησεν ὁ νέος, ὁ φόβος περὶ ἀπωλείας τοῦ μόνου ὄντος, ἐν ᾧ συνεκέντρωσα τοὺς πόθους μου πάντας, πάσας μου τὰς ἐλπίδας. Ἦσο ἐτοιμοθάνατος, κυμαινόμενη μετὰ οὐρανὸν καὶ γῆς. Καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι δσάκις ἡ ἀσθένεια προσβάλλῃ πρόσωπα νέα, ὥραια καὶ ἀγαθὰ, ἡ ἀσπίλος ψυχὴ τῶν μετὰ πόθου ἀποβλέπει εἰς τὸν λαμπρὸν χῶρον τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως· εἶναι γνωστότατον δυστυχῶς, ὅτι τὰ κάλλιστα τῶν

ἐπὶ τῆς γῆς θερίζει ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτῶν ὁ θάνατος.»

Δάκρυα ἔτρεχον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἐρσιμίας νεάνιδος, ἀκουούσης ταῦτα, ὅτε δ’ ἐν τῶν δακρύων ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἄνθους πρὸς ὃ ἐκλινε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔλαμψεν ἐν τῷ πετάλῳ αὐτοῦ, ὅπερ ἐπὶ μᾶλλον ἐκάλλυνε, ὅλ’ ἐλεγέ τις ὅτι ὑπῆρχε συγγένεια μετὰ τῶν δακρύων ἐκείνων, δρόσου καρδίας νεαρᾶς καὶ ἀγνῆς, καὶ τῶν θελκτικωτέρων πλασμάτων τῆς φύσεως.

«Εἰς ἄγγελος, ἐξηκολούθησεν ὁ νέος μετὰ πάθους, ἐν πλάσμα ὥραιον καὶ οὐράνιον ὡς οἱ ἄγγελοι, ἐκυμαίνετο μετὰ ζῶης καὶ θανάτου. Ὡ! τίς ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ, ἐν ᾧ ὁ ἀπώτατος ἐκεῖνος κόσμος, ἡ ἀληθὴς πατρίς του, ἠνοίγετο πρὸ αὐτοῦ, τίς ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ ἐπανήρχετο ἵνα συμμερισθῇ τοὺς πόνους καὶ τὰς ὀδύνas τοῦ ἡμετέρου; Ἡ ιδέα, Ῥόζα, ὅτι θὰ ἐξηφανίζετο ὡς σκιά κενὴ, ἐγκαταλείπουσα ἀνέλπιδας τοὺς ἐδῶ κάτω πάσχοντας· καὶ περ’ ἔχοντες τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ θέσις σου εἶναι ἐν τῇ φεγγοβόλῳ ἐκείνῃ σφαίρᾳ, πρὸς ἣν τοσαῦτα προνομιοῦχα ὄντα εὐθὺς μετὰ τὴν γέννησίν των, ἡ κατὰ τὴν νεαρὰν τῶν ἡλικίαν ἀπέπτησαν, διὰ τὴν ὀδύναν τῆς στερήσεως, ἐπιλαθόμενοι τῶν παρηγορῶν τούτων ιδεῶν, νὰ δεώμεθα καθημερινῶς τῷ Θεῷ νὰ διατηρήσῃ τὴν Ῥόζαν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀποδῶσῃ εἰς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτήν. ἦσαν φρικταὶ βράσανοι, ὑπερβάλλουσαι τὰς ἀνθρωπίνους δυνάμεις· καὶ τοιαύτας βρασάνους ὀφιστάμην νυχθημερόν· καὶ ταῦτα, κατεχόμενος προσέτι ὑπὸ τοῦ ἀνεκφράστου φόβου καὶ τῆς ἐγώστικῆς λύπης μὴ ἀποθάνῃς προτοῦ τοῦλάχιστον νὰ μάθῃς μετὰ πόσης λατρείας σὲ ἡγάπων· ἤρουν ταῦτα διὰ νὰ πολέσῃ τις τὰς φρένας. Διέφυγες τὸν κίνδυνον, αἱ δυνάμεις σοὶ ἐπανήλθον βαθυμῆδον καὶ ἀνέκτησας τὴν ὑγίειαν. Σὲ εἶδον μετὰ χαρᾶς ἀνεκλαλήτου μεταβαίνουσιν ἀπὸ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Ὡ! μὴ λέγῃς ὅτι ἐπεθύμεις νὰ μὴ εὐρισκόμεν ἐνταῦθα, διότι ἡ δοκιμασία αὕτη μὲ ἐβελάτιωσε.

— Τοιοῦτό τι δὲν ἤθελον νὰ εἶπω, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα κλαίονσα. Ἐπεθύμουν μόνον νὰ εἶχες ἀναχωρήσει ἤδη διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃς ἐργαζόμενος πρὸς ἐπίτευξιν σκοποῦ μεγάλου καὶ εὐγενοῦς . . . σκοποῦ ἀνταξίου σοῦ.

— Δὲν ὑπάρχει σκοπὸς εὐγενέστερος, σκοπὸς μᾶλλον προσήκων εἰς ψυχὴν μεγάλην καὶ γενναίαν, ἢ ὁ ἀγὼν ὅπως καταστῶ ἄξιος καρδίας ὡς ἡ ἰδική σου, εἶπεν ὁ νέος λαβὼν τὴν χεῖρα αὐτῆς. Ῥόζα, προσφιλὴς Ῥόζα, πολλὰ ἤδη ἔτη, παραπολλὰ σὲ ἀγαπῶ, καὶ ἐργάζομαι πρὸς κτῆσιν ἀγαθῆς φήμης, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιστρέψω μεθ’ ὑπερηφανίας πλησίον σου καὶ νὰ σοὶ εἶπω, ὅτι ἐπεζήτησα αὐτὴν μόνον ὅπως τὴν συμμερισθῶ μετὰ σοῦ. Ἡ στιγμὴ ἐκείνη δὲν ἐφθασεν ἔτι. Ἀλλὰ καίτοι μὴ πραγματοποιήσας

ἔτι τὰ φιλόδοξα τῆς νεότητός μου ὄνειροπολήματα, ἐρχομαι ὅπως σοὶ προσφέρω καρδίαν ἀνήκουσαν εἰς σὲ πρὸ πολλοῦ, καὶ ἐναποθέσω τὴν τύχην μου εἰς τὰς χεῖράς σου.

— Ἡ διαγωγή σου ὑπῆρξε πάντοτε εὐγενὴς καὶ γενναία, εἶπεν ἡ Ῥόζα καταστέλλουσα τὴν σφοδρὰν αὐτῆς συγκίνησιν. Ἐὰν ἔχῃς τὴν πεποίθησιν, ὅτι οὐτε ἀναίσθητος, οὔτε ἀχάριστος εἶμαι, ἄκουσε τὴν ἀπάντησίν μου.

— Θὰ ἦναι ὅτι πρέπει νὰ προσπαθῇσω νὰ καταστῶ ἄξιος σοῦ. Δὲν ἔχει οὕτω, προσφιλὴς Ῥόζα;

— Πρέπει νὰ προσπαθήσῃς νὰ με λησμονήσῃς, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα· νὰ με λησμονήσῃς οὐχὶ ὡς φίλην τῆς παιδικῆς σου ἡλικίας, Ἑρρίκε, τοῦτο θὰ μοὶ ἦτο πολὺ βαρὺ· ἀλλ’ ὡς ἀντικείμενον τοῦ ἔρωτός σου. Ὁ κόσμος ἔχει πολλὰς καρδίας ἀνταξίας σοῦ. Μετάβαλε μόνον τὴν φύσιν τοῦ αἰσθήματός σου, καὶ ἔσομαι στενωπάτη, εἰλικρινεστάτη, πιστοτάτη φίλη σου.

Ἐπηκολούθησαν στιγμαὶ τινες σιγῆς, καθ’ ἃς ἡ Ῥόζα κύψασα διὰ τῆς χειρὸς τὸ πρόσωπον, ἀφῆκε νὰ ῥεύσωσιν ἐλευθέρως τὰ δάκρυά της. Ὁ Ἑρρίκος ἐξηκολούθει κρατῶν τὴν ἐτέραν χεῖρα.

«Καὶ ποῖοι λόγοι, Ῥόζα, ἠρώτησεν οὗτος ἐπὶ τέλους ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ποῖοι λόγοι σὲ παρεκίνησαν νὰ λάβῃς τοιαύτην ἀπόφασιν; μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ σ’ ἐρωτήσω;

— Ἐχεις δικαίωμα νὰ τοὺς γνωρίσῃς, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα, οὐδὲν ἔχεις νὰ εἴπῃς δυνάμενον νὰ κλονίσῃ τὴν ἀπόφασίν μου. Εἶναι καθῆκον ὁπερ πρέπει νὰ ἐκπληρώσω, καθῆκον ὀφειλόμενον εἰς ἄλλους καὶ εἰς ἐμὲ αὐτήν.

— Εἰς σὲ αὐτήν;

— Ναί, Ἑρρίκε. Καθῆκον ἔχω πρὸς ἐμαυτὴν, ἐγὼ κόρη πτωχὴ, ἄνευ περιουσίας καὶ φίλων, μὲ ὄνομα κηλιδωμένον, νὰ μὴ παράσχω λαβὴν εἰς τὸν κόσμον ἵνα πιστεῦσῃ ὅτι ἐξεμεταλλεύθην τὴν πρώτην σου ὁρμὴν, ὅπως διὰ τοῦ γάμου μου παρακωλύσω τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὑψηλῶν σου σχεδίων καὶ ἐλπίδων. Καθῆκον ἔχω πρὸς σὲ καὶ τοὺς συγγενεῖς σου νὰ σ’ ἐμποδίσω, ἵνα μὴ ἐν τῇ ὁρμῇ τῆς μεγαλοψυχίας σου παρεμβάλῃς προσκόμματα εἰς τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπιτυχίαν σου.

— Ἐὰν τὰ αἰσθήματά σου συμφωνοῦσι μὲ τὸ παρὰ σοῦ λεγόμενον καθῆκον. . . ἤρχισε νὰ λέγῃ ὁ Ἑρρίκος.

— Δὲν συμφωνοῦσιν, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα ἐρυθριῶσα.

— Τότε συμμερίζεσαι τὸν ἔρωτά μου; ἠρώτησεν ὁ Ἑρρίκος. Εἰπέ μοι αὐτὸ μόνον, Ῥόζα· ἓνα μόνον λόγον, δυνάμενον νὰ μετριάσῃ τὴν πικρίαν τῆς τελευταίας διαψεύσεως τῶν ἐλπίδων μου.

— Ἐὰν ἠδυνάμην νὰ το κάμω χωρὶς νὰ πα-

ραβδάζω εκείνον, ὃν ἡγάπων, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα, θά...

— Θὰ ἐδέχεσο τὴν ὁμολογίαν τοῦ αἰσθημα-
τός μου μὲ διάφορον τρόπον, ὑπολαβὼν εἶπε
μετὰ ζωηρότητος ὁ Ἑρρίκος, μή μοι ἀποκρύ-
πτῃς τοῦλάχιστον αὐτὸ, Ῥόζα.

— Ἰσως, εἶπεν ἡ Ῥόζα. Ἀλλὰ διατί, προ-
σέθηκεν ἀποσύρσασα τὴν χεῖρα αὐτῆς, διατί νὰ
παρατείνωμεν τὴν δυσάρεστον ταύτην συνδιά-
λεξιν; δυσάρεστον εἰς ἐμὲ πρὸ πάντων, καίτοι
καὶ μόνον ἀναμνησκόμενη ταύτην θὰ θεωρῶ
ἐμαυτὴν εὐδαίμονα. Διότι εὐδαιμονίαν λογίζω,
τὸ νὰ γινώσκω ὁποίας τιμῆς ἀξίαν μ' ἔκρινες,
πᾶς δὲ νέος θρίαμβός σου ἐν τῷ βίῳ, θὰ κρα-
τῇ τὴν σταθερότητά μου καὶ τὸ θάρρος μου.
Χαῖρε, Ἑρρίκε. Διότι οὐδέποτε πλέον θὰ συναν-
τηθῶμεν, ὡς συνητηθήμεν νῦν· διατελέσωμεν ἐν
τῷ μέλλοντι ἐπὶ μακρὸν καὶ εὐτυχῶς συνηνω-
μένοι διὰ δεσμῶν ἄλλων ἢ τῶν ὑποτιθεμένων διὰ
τῆς παρουσίας συνδιαλέξεως· εἶθε δὲ αἱ θερ-
μαὶ δεήσεις καρδίας εὐθείας καὶ ἀγαπῶσης νὰ
ἐπισύρῳσιν ἐπὶ σοῦ τὴν εὐλογίαν τοῦ οὐρανοῦ!

— Μίαν λέξιν ἔτι, Ῥόζα, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος.
Εἰπέ μοι σὺ αὕτη καθαρότερον τοὺς λόγους οἴ-
τινες σὲ παραινῶσιν. Ἐπεθύμουν νὰ τοὺς ἀ-
κούσω ἐκ τοῦ στόματός σου.

— Τὸ μέλλον σου εἶναι εὐρὺ καὶ εὐδαιμον,
ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα μετὰ σταθερότητος. Διὰ
τῶν ἐξόχων πλεονεκτημάτων σου καὶ τῇ βοηθείᾳ
κραταιῶν προστατῶν δύνασαι νὰ ἐπιδιώξῃς καὶ
τὰς ὑψίστας τῶν τιμῶν, εἰς ἃς δύναται τις νὰ
νέλθῃ ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ. Ἀλλ' οἱ προστάται
ἐκεῖνοι εἰσὶν ὑπερόπται, ἐγὼ δὲ οὐδόλως στέργω
νὰ πλησιάσω ἀνθρώπους, οὔτινες θὰ περιεφρό-
νουν τὴν μητέρα, ἥτις μὲ ἐγέννησεν, οὐδὲ ἐπι-
θυμῶ ποσὼς νὰ γίνω ἀφορμὴ κακολογιῶν κατὰ
τοῦ υἱοῦ ἐκείνης, ἥτις ἐπέχει παρ' ἐμοὶ θέσιν
μητρός. Ἐνὶ λόγῳ, προσέθηκεν ἡ νεᾶνις ἀπο-
στρέψασα τὴν κεφαλὴν, διότι ἡσθάνετο ὅτι ἔ-
χανε τὸ θάρρος τῆς, τὸ ὄνομά μου φέρει μίαν
τῶν κηλίδων ἐκείνων, τὰς ὁποίας ὁ κόσμος ἐ-
πιρρίπτει ἐπὶ ἀθῶων κεφαλῶν· δὲν θέλω δὲ νὰ
ἐπιρριφθῇ καὶ ἐπὶ ἄλλου· μόνη ἐγὼ πρέπει νὰ
φέρω τὴν μομφὴν ταύτην.

— Ἀκόμη μίαν λέξιν, Ῥόζα, προσφιλὴς Ῥό-
ζα! μίαν μόνον λέξιν, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος πεσὼν
πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῆς. Ἐὰν δὲν εὐρισκόμεν εἰς
θέσιν, ἣν ὁ κόσμος ἀποκαλεῖ εὐτυχῇ, ἐὰν ἐπε-
φυλάσσετό μοι βίος ἥρεμος καὶ σκοτεινός, ἐὰν
ἤμην πέννης καὶ ἀσθενῆς, ἐστερημένος φίλων, θὰ
μ' ἀπεμάκρυνες ἀπὸ σοῦ; Μήπως ἡ προσδοκία
πλούτου καὶ τιμῶν, ἡ πραγματοποιηθεῖσα ἐν-
ἵσως ὑπὲρ ἐμοῦ, σοὶ διεγείρει τοὺς τοιούτους ἐ-
λέγχους περὶ τῆς γεννήσεώς σου;

— Μὴ μ' ἐξαναγκάζῃς νὰποκριθῶ εἰς τὴν ἐ-
ρώτησιν ταύτην, ὑπολαβούσα εἶπεν ἡ Ῥόζα. Τὸ
ζήτημα δὲν εἶναι τοῦτο καὶ δὲν εἶναι καλὸν νὰ

ἐπιμένετε περὶ αὐτοῦ.

— Ἐὰν ἡ ἀπάντησίς σου εἶναι τοιαύτη, ὁ-
ποῖαν τολμῶ νὰ ἐλπίζω, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, θὰ ἐ-
πιχύσῃ ἀκτῖνα φωτός ἐπὶ τοῦ βίου μου. Το-
σοῦτῳ ἀσήμενον πρᾶγμα θεωρεῖς λοιπὸν, τὸ νὰ
καταστήσῃς δι' ὀλίγων μόνων λέξεων εὐτυχῇ
τὸν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἀγαπώντά σε; Ὡ Ῥόζα!
ἐν ὀνόματι τῆς φλογερᾶς καὶ διαρκοῦς ἀγάπης
μου, ἐν ὀνόματι τῶν ὅσων διὰ σὲ ὑπέφερον καὶ
τῶν ὅσων μὲ καταδικάζεις νὰ ὑποφέρω εἰς τὸ
ἐξῆς, σὲ ἐξορκίζω, ἀποκριθῇ μόνον εἰς τὴν ἐ-
ρώτησιν ταύτην.

— Ἔστω! εἶπεν ἡ Ῥόζα· ἐὰν ἡ τύχη σου
ἦτο διάφορος, καὶ ἂν μάλιστα εἴσθες καὶ ὀλί-
γον, — ἀλλ' ὅχι τόσον πολὺ, — ἀνωτέρός μου, ἐὰν
ἐκολακεύομην νὰ πιστεύω ὅτι θὰ σοὶ ἐχρησί-
μευον βοηθός καὶ στήριγμα ἐν ταῖς δυσχερεῖαις
βίου ἡρέμου καὶ μονήρους, ἀλλ' οὐχὶ ἐν ταῖς
πομπαῖς καὶ τοῖς μεγαλείοις τοῦ κόσμου, δὲν
θὰ κατεδίκαζον ἐμαυτὴν εἰς τοιαύτην δοκιμα-
σίαν. Εἶμαι καὶ νῦν εὐτυχῆς, πολὺ εὐτυχῆς·
ἀλλὰ τότε, σοὶ ὁμολογῶ, Ἑρρίκε, θὰ ἤμην ἔτι
εὐτυχέστερα.

Ποιούσα τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἡ Ῥόζα ἀνε-
μνήσθη ἐλπίδων διαψευθεισῶν, καὶ ἔχυσεν ἄ-
φθονα δάκρυα, ἀνακουφίσαντα αὐτὴν.

Ἀδυνατῶ νὰ κατανικήσω τὴν ἀδυναμίαν
ταύτην, καὶ τοῦτο μ' ἐνισχύει ἔτι μᾶλλον εἰς
τὴν ἀπόφασίν μου, εἶπεν ἡ Ῥόζα, τείνας αὐτῇ
τὴν χεῖρα. Νῦν πρέπει ἀφεύκτως νὰ χωρισθῶμεν.

— Μίαν ὑπόσχεσιν σοὶ ζητῶ, εἶπεν ὁ Ἑρρί-
κος. Μίαν φορὰν, μίαν μόνον ἔτι φορὰν, ἐντὸς
ἐνὸς ἔτους ἢ ἴσως πολλῷ ἐνωρίτερον, ἀνάγκη
νὰ συνομιλήσωμεν περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος· διὰ
τελευταίαν φορὰν.

— Νὰ μὴ ἐπιμένῃς ὅπως μὲ μεταπείσῃς, ἀ-
πεκρίνατο ἡ Ῥόζα μελαγχολικῶς μειδιάσασα·
μάταιος ὁ κόπος.

— Ὅχι, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ἃς μοὶ ἐπαναλά-
βῃς τὰ αὐτά, θὰ τὰ ἐπαναλάβῃς ὀριστικῶς καὶ
ἀμετακλήτως. Θὰ καταθέσω εἰς τοὺς πόδας σου
τὴν θέσιν μου καὶ τὴν περιουσίαν, ἂν δ' ἐμμέ-
νῃς εἰς τὴν ἀπόφασίν σου οὐδὲ διὰ λόγων οὐδὲ
δι' ἔργων θὰ πολεμήθω νὰ σε μεταπείσω.

— Ἔστω, ἀπήντησεν ἡ Ῥόζα· θὰ ἦναι τοῦτο
μία ἔτι ὀδυνηρὰ δοκιμασία καὶ ἀπὸ τοῦδε θὰ
προπαρασκευασθῶ ὅπως ὑπομείνω αὐτήν.

Ἐτεινεν αὐτῇ καὶ αὐθις τὴν χεῖρα. Ἀλλ' ὁ
νέος ἐθλίψεν αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὴν ἡσπά-
σθη εἰς τὸ μέτωπον καὶ ἐξῆλθε μετὰ σπουδῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕ'

Πολὺ σύντομον κεφάλαιον, ὅπερ ἂν καὶ θὰ
φανῇ ἴσως ἐλάχιστον ἐνέχον ἐνδιαφέρον, ἀ-
νάγκη ὅμως νὰ παραγῶσθῃ, ὡς συμπληροῦν
τὸ προηγουμένον καὶ ἐπεξηγοῦν ἕτερον ἐκ
τῶν ἐπομένων.

«Ὡστε λοιπὸν ἀπεφασίσατε νὰ με συνοδεύ-

σητε σήμερον εἰς τὸ ταξίδιόν μου; εἶπεν ὁ ἱα-
τρός, ὅτε ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάν ἐσηλθεν εἰς τὸ
ἐστιατόριον· ἀλλ' ὅμως δὲν διατηρεῖτε τὴν αὐ-
τὴν γνώμην ἐπὶ μίαν κατὰ συνέχειαν ὥραν.

— Ἐλπίζω ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θ' ἀλλάξῃτε περὶ
ἐμοῦ ἰδέαν, ἀπεκρίνατο ὁ Ἑρρίκος, ἐρυθρίασας
ἀνευ λόγου τινός.

— Εὐχομαι νὰ συμβῇ τὸ τοιοῦτον, εἶπεν ὁ
ἱατρός, ὁμολογῶ ὅμως ὅτι μοὶ φαίνεται δύσκο-
λον. Χθὲς ἀκόμη τὸ πρῶτ' εἶχες τὸ σχέδιον νὰ
μείνεις ἐδῶ, καὶ νὰ συνοδεύσητε ὡς καλὸς υἱὸς
τὴν μητέρα σας εἰς τὰ θαλάσσια λουτρά. Τὸ
μεσημέρι μοῦ ἀναγγέλλετε, ὅτι θὰ μοὶ κάμψτε
τὴν τιμὴν νὰ με συνοδεύσητε μέχρι Τσέρτσου, με-
ταβαίνοντες εἰς Λονδίνον, καὶ τὴν ἐσπέρην μὲ
βιάζεστε μυστηριωδῶς νὰ νᾶχωρήσω προτοῦ ἐξυ-
πνήσωσιν αἱ κυρίαι· ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ὁ
μικρὸς Ὀλιβερ μένει ἐκεῖ, καρφωμένος πλησίον
τοῦ προγεύματός του, ἀντὶ νὰ τρέχῃ εἰς τὰ λει-
βάδια, ἀναζητῶν ἄνθη καὶ βοτάνας. Αὐτὰ δὲν
εἶναι καλὰ πράγματα, ἢ ὅχι, Ὀλιβερ;

— Πολὺ θὰ ἐλυπούμην, σὲρ, ἂν δὲν εὐρισκό-
μην κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως ὑμῶν καὶ
τοῦ κυρίου Μαιυλάν.

— Εἴσαι ἀξιόλογον παιδί, εἶπεν ὁ ἱατρός· νὰ
ἔλθῃς νὰ μ' εὕρῃς κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν σας. Ἀς
ὀμιλήσωμεν σπουδαίως, Ἑρρίκε. Μήπως ἔνεκα
συνεννοήσεώς τινος μὲ τὰς μεγάλας περρούκας
ἀπεφασίσατε τόσον αἰφνιδίως νὰ νᾶχωρήσητε;

— Αἱ μεγάλας περρούκας, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ
Ἑρρίκος, καὶ θὰ συμπεριλαμβάνατε βεβαίως εἰς
τὴν κατηγορίαν ταύτην καὶ τὸν θεῖόν μου, τὸν
σπουδαιότερον πάντων, εἰς οὐδεμίαν συνεννόη-
σιν ἤλθον μετ' ἐμοῦ ἀφ' ὅτου εὐρίσκομαι ἐν-
ταῦθα, μὴδὲ συμβᾶν τι ἀπρόοπτον φαίνεται πι-
θανὸν ὅτι θὰ καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν ταχείαν
μου ἐπάνοδον.

— Εἴσθε ὀλίγον κατεργάρες, εἶπεν ὁ ἱατρός,
ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει τὸ νὰ ἐπιθυμῶσιν αὐ-
τοὶ νὰ σας εἰσαγάγῳσιν εἰς τὸ Κοινοβούλιον κατὰ
τὰς πρὸ τῶν Χριστουγέννων ἐκλογάς· ἢ δὲ ἀστα-
σία τῶν διαθέσεων καὶ τὸ εὐμετάβλητον τοῦ
χαρακτῆρος, ἅτινα σὰς διακρίνουσιν, εἰσὶ προ-
σόντα ἀνεκτίμητα διὰ τὸν δημόσιον βίον.

— Ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάν ἠδύνατο νὰ προσθέσῃ εἰς
τὸν ἀνωτέρω βραχὺν διάλογον μερικὰς παρατη-
ρήσεις, αἵτινες ὅμως οὐδόλως θὰ μετέβαλον τὰς
σκέψεις τοῦ ἱατροῦ. Ἠρκέσθη λοιπὸν νὰ εἴπῃ μό-
νον «θὰ ἴδωμεν» καὶ δὲν ἐνέμεινε πλεόντερον
ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Μετ' ὀλίγον ἡ ταχυ-
δρομικὴ ἄμαξα ἔστη πρὸ τῆς θύρας, ὁ Τζάιλς
ἦλθε νὰ ἐτοιμάσῃ τὰς ἀποσκευάς, ὁ δὲ ἱατρός
ἐξῆλθε μετὰ σπουδῆς ὅπως ἐπιβλέψῃ εἰς τὴν ἐ-
τοιμασίαν τῶν τοῦ ταξιδίου.

«Ὀλιβερ, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάν ταπεινῇ
τῇ φωνῇ, ἔχω κἄτι νὰ σοὶ εἴπω.»

Ὁ Ὀλιβερ ἐπλησίασεν εἰς τὸ βῆλος τοῦ πᾶ-

ραθύρου, ὁπόθεν ἐνευσεν αὐτῷ ὁ κύριος Μαιυλάν,
καὶ μεγάλως ἐξεπλάγη ἰδὼν αὐτὸν κατηφῆ καὶ
ἀνήσυχον.

«Εἴσαι μοὶ φαίνεται τώρᾳ εἰς κατὰστασιν νὰ
γράφῃς καλὰ, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος λαβὼν τὸν βρα-
χίονα αὐτοῦ.

— Ἐλπίζω, σὲρ, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ.
— Θάργῃσω νὰ ἐπανέλθω καὶ ἐπεθύμουν νὰ
μοὶ γράφῃς ἅπαζ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν
δευτέραν, εἰς Λονδίνον. Τὸ κάμνεις; εἶπεν ὁ
κύριος Μαιυλάν.

— Μετὰ χαρᾶς, σὲρ, θὰ το κάμω! ἀνεφώνη-
σεν ὁ Ὀλιβερ, καταγοητευθεὶς ἐκ τῆς προτά-
σεως.

— Ἐπεθύμουν νὰ μανθάνω τί κάμνει ἡ μή-
τηρ μου καὶ ἡ μὲς Μαιυλάν, εἶπεν ὁ νέος, καὶ
ἡμπορεῖς νὰ γεμίξῃς τὰ γράμματά σου μὲ λε-
πτομερείας περὶ τῶν περιπάτων τοὺς ὁποίους κά-
μνεις, περὶ τῶν ὀμιλιῶν σας, καὶ νὰ μοὶ γράφῃς
ἂν ἡ... ἂν αἱ κυρίαι εὐρίσκωνται καλὰ εἰς
τὴν υἱοειδίαν των καὶ φαίνονται εὐχαριστημέναι.
Μὲ ἐννοεῖς;

— Κάλιστα, σὲρ, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ.

— Ἐπεθύμουν προσέτι νὰ μὴ κάμῃς εἰς αὐ-
τὰς λόγον περὶ τούτου, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος τονί-
ζων τὰς λέξεις· διότι πιθανὸν ἡ μήτηρ μου τότε
θὰ λαμβάνῃ τὸν κόπον νὰ μοὶ γράφῃ συχνότερα,
ὅπερ θὰ τὴν κουράζῃ πολὺ· ἃς μένῃ λοιπὸν τοῦτο
μυστικὸν μεταξὺ σοῦ καὶ ἐμοῦ, καὶ ἐνθυμοῦ νὰ
με πληροφορῇς περὶ πάντων.

Ὁ Ὀλιβερ, ὑπερήφανος διὰ τὴν σπουδαιό-
τητα τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ἐργασίας, ὑπεσχέθη
ὅτι θὰ ἦ ἐχέμυθος καὶ ὅτι θὰ διαβιβάζῃ τακτι-
κώτατα καὶ ἀνελλιπῶς πᾶσαν πληροφορίαν. Ὁ
δὲ κύριος Μαιυλάν τὸν ἀπεχαιρέτισε, διαβεβαιῶν
αὐτὸν ὅτι θὰ τὸν ἔχῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του.

Ὁ ἱατρός εὐρίσκετο ἤδη ἐν τῇ ἀμάξῃ, ὁ δὲ
Τζάιλς, ὅστις ἐμελλε νὰ μείνῃ ἐν τῇ ἐξοχῇ, εἶχε
τὴν χεῖρα ἐν τῇ θυρίδι τῆς ἀμάξης, ἵνα κρατῇ
αὐτὴν ἀνοικτήν· αἱ θεράπαιναι ἐθεώρουν ἐκ τοῦ
κήπου. Ὁ Ἑρρίκος ἔρριπεν ἀκαριαῖον βλέμμα
εἰς τὸ παράθυρον, ὅπερ ἐνδιέφερεν αὐτὸν, καὶ ἐ-
πήδησεν εἰς τὴν ἀμαξάν.

«Ἐμπρός! εἶπεν ἡ ἀμαξῇ, εἰς τὰ τέσσαρα!
Ὅσω γρήγορα ἡμπορεῖς! Ἀς σκάσουν τ' ἄλογα!

— Ἐ, ἔ! ἀνεκραύγασεν ὁ ἱατρός, καὶ κατα-
βιάσας ἐν τάχει τὴν ἔμπροσθεν ὕελον, ἐφώ-
ναξεν εἰς τὸν ἡνίοχον. Ἐγὼ δὲν ἔχω διόλου ὀ-
ρεξιν νὰ τρέξω εἰς τὰ τέσσαρα, οὔτε νὰ σκάσω
τὰ ἄλογα· ἀκούεις; δὲν μοὶ ἀρέσει αὐτό.»

Ἡ ἀμαξῇ ἀπῆλθε μετὰ ταχύτητος καὶ ἐντὸς
μικροῦ ἀπεκρύβη ἐντὸς νεφῶν κονιορτοῦ· ὅτε μὲν
δὲν ἔβλεπον οἱ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτὴν παντάπα-
σιν, ὅτε δ' ἀνεφαίνετο πάλιν, κατὰ τὰς ἀνωμα-
λίας τοῦ εὐδαίμονος. Τέλος καὶ ἡ ἀμαξῇ καὶ τὰ
νέφρη τοῦ κονιορτοῦ ἐξηφανίσθησαν.

Ἀλλ' ὑπῆρχέ τις, ὅστις ἐθεώρει ἔτι καὶ εἶχ

τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους πρὸς τὸ μέρος τῆς διεσπασμένης ἀμάξης. Ὁπισθεν τοῦ λευκοῦ παραπετάσματος τοῦ ἀποκρύπταντος αὐτὴν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ἑρρίκου, ὁπότε οὗτος ἤγειρε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ παράθυρον, ἐκάθητο ἡ Ῥόζα ἀκίνητος.

«Φαίνεται εὐτυχής, εἶπεν ἐπὶ τέλους· ἐφοβήθη πρὸς στιγμὴν μὴ τῷ συμβῇ τὸ ἐναντίον, ἀλλ' ἠπατήθη. Καὶ χαίρω διὰ τοῦτο πολὺ, παραπολύ.»

Καὶ ἡ χαρὰ ἐπιφέρει δάκρυα, καθὼς καὶ ἡ λύπη· ἀλλ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχυσεν ἡ Ῥόζα, καθήμενη σὺννοὺς καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἔχουσα πρὸς τὴν αὐτὴν διεσπασμένην πάντοτε, ἐφαίνοντο μᾶλλον λύπης ἢ χαρᾶς δάκρυα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΣ'

Ἐν ᾧ ὁ ἀναγνώστης, ἂν θελήσῃ νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὸ ΚΙ' κεφάλαιον, εὐρήσει ἀντίθεσιν οὐχὶ σπαρίαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ συζυγικοῦ βίου.

Ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐκάθητο ἐν τῷ δωματίῳ του ἐν τῷ πτωχοκομείῳ βλέπων ἀτενῶς ὅτε μὲν τὴν ἐστίν, ἐν ᾗ θέρους ὄντος δὲν ἔκαίε πυρ, ὅτε δὲ χερσὶν μυσιοπαγίδα ἐκ τῆς στέγης ἐξηρτημένην, καὶ περὶ ἣν ἀμέριμνοι καὶ μηδὲ ὑποπτεύουσαι ὅτι σπεύδουσιν εἰς τὸν ἴδιον ὄλεθρον περιπίπταντο ἀθρόα σμήνη μυῶν. Βλέπων τὰ ἐντομα ὁ κύριος Μπάμμπλ ἀνεστέναι καὶ κατήφεια ἐπεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του· ἦτο βεβουλισμένος εἰς συλλογισμοὺς καὶ πιθανῶς ἡ θέα τῶν εἰς τὴν παγίδα συλλαμβανόμενων μυῶν ἀνεμίμνησκεν αὐτῷ θλιβεράν τινα περίστασιν τοῦ βίου του.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς κατηφείας τοῦ κυρίου Μπάμμπλ, καὶ ἄλλα πολλὰ σημεῖα ἐλύπουν πάντα παρατηροῦντα αὐτὸν, δεικνύοντα ὅτι μεγάλην ὑπέστη μεταβολήν. Ποῦ τὸ κροσσὸν ἐνδυμα καὶ ὁ τρίκωχος πῖλος; Καὶ ἔφερε μὲν κοντάς ἀναξυρίδας καὶ μελαίνας μαλλίνους περικνημίδας, καὶ ὁ ἐπενδύτης του εἶχε πλατέα κράσπεδα· ἀλλ' ὁποῖα διαφορὰ μεταξὺ τούτων καὶ τῆς παλαιᾶς στολῆς τοῦ ἐνοριακοῦ κλητῆρος! Τὸν μεγαλοπρεπῆ τρίκωχον ἀντικατέστησε κοινὸς, στρογγύλος πῖλος. Ὁ κύριος Μπάμμπλ δὲν ἦτο πλέον κλητῆρ.

ὑπάρχουσι κοινωνικαί τινες θέσεις, εἰς αἷς, ἐκτὸς τῶν ὑλικῶν πλεονεκτημάτων, πρόσθετον παρέχει σπουδαιότητα καὶ ἡ κατάλληλος στολή. Οἱ στρατάρχαι ἔχουσιν ἰδίαν στολὴν, οἱ ἐπίσκοποι τὸ ἐγκόλπιδόν των, οἱ δικασταὶ τὴν φενάκην των καὶ οἱ ἐνοριακοὶ κλητῆρες τὸν τρίκωχον πῖλον. Ἀπεκδυόμενος ὁ στρατάρχης τῆς στολῆς αὐτοῦ καὶ ὁ ἐνοριακὸς κλητῆρ τοῦ τρίκωχου πῖλου καὶ τοῦ εὐπαρύφου ἐπενδύτου, ἀπομένουσιν ἄνθρωποι κοινὸι ὡς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους. Τὸ ἀξίωμα, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἡ ἀγιότης, ἐξήρτηνται ἐκ τοῦ ἐνδύματος, πλέον ἢ ὅσον

πολλοὶ ὑποθέτουσι, καὶ ἀφαιρεθέντος τοῦ ἐνδύματος ἐκλείπουσι καὶ ταῦτα.

Ὁ κύριος Μπάμμπλ εἶχε συζευχθῇ μετὰ τῆς κυρίας Κόρνυ, καὶ εἶχε διορισθῇ ἐπιστάτης τοῦ πτωχοκομείου· τὰ καθήκοντα ἐνοριακοῦ κλητῆρος ἀνετέθησαν εἰς ἕτερον, κληρονομήσαντα καὶ τρίκωχον πῖλον καὶ στολὴν καὶ ῥάβδον, τὰ τρία ταῦτα ἐμβλήματα τοῦ ἀξιώματος.

«Αὐρίον σφαλοῦν δύο μῆνες ἀπὸ τότε! ἀνεφώνησε στένων ὁ κύριος Μπάμμπλ. Μοῦ φαίνεται ὡς νὰ ἐπέρασεν ἓνας αἰὼνας!»

Καὶ ἡ δύνατό τις μὲν νὰ ἐκλάβῃ τοὺς λόγους τοῦ κυρίου Μπάμμπλ ὡς σημαίνοντας ὅτι κατὰ τὸ βραχὺ ἐκεῖνο δῖμηνον χρονικὸν διάστημα διήλθεν ὁλόκληρον αἰῶνα εὐδαιμονίας, ἀλλ' ὅσον ἀγυρὸς... ὁ στεναγμὸς ἐκεῖνος πολλὰ ἐσήμαινε.

«Ἐπωλήθηκα, ἐξηκολούθησεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, ἐπωλήθηκα διὰ μισθὸν ντουζίνα ἀσημοκούταλα, δι' ὀλίγα πρόστυχα ἐπιπλα καὶ διὰ ἑκοσι λίρες σερλίνες μετρητά. Πολὺ ῥηθηνά, ἀλήθεια κι' ἀπ' ἀλήθεια, παραπολύ ῥηθηνά!»

— Ῥηθηνά! ἠκούσθη ὁξεία τις φωνή, κωδωνίσασα εἰς τὸ ὠτίον τοῦ κυρίου Μπάμμπλ· ἦτο περισσότερον ἀφ' ὅτι ἤξιζες, πολὺ ἀκριβὰ σὲ ἡγόρασα μάλιστα, μοῦ φαίνεται.»

Στρέψας τὴν κεφαλὴν ὁ κύριος Μπάμμπλ εἶδε τὴν μορφήν τῆς προσφιλοῦς αὐτοῦ συζύγου, ἥτις πρὸ μικροῦ εἰσελθοῦσα καὶ μόνον τὰς τελευταίας λέξεις ἀκούσασα, εἶπε κατὰ τύχην τοὺς ἀνωτέρω λόγους, οἵτινες ὅμως λίαν εὐστόχως ἀνῆρουν τὸν μονόλογον τοῦ κυρίου Μπάμμπλ.

«Κυρία Μπάμμπλ! εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ διὰ φωνῆς αἰσθηματικῆς ἥμα καὶ αὐστηρᾶς.

— Ἔ, τί ἀγαπᾷς! ἀπήντησεν ἡ κυρία.

— Λάβε τὴν καλωσύνην νὰ με κυττάξῃς κατὰ πρόσωπον, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, βλέπων αὐτὴν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.— Ἐὰν ὑποστῇ τὸ βλέμμα αὐτὸ, ἐσκέφθη ὁ κύριος Μπάμμπλ, ἡμπορεῖ νὰ ὑποστῇ τὰ πάντα· αὐτὸ τὸ βλέμμα ἐπενήργει πάντοτε εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἂν δὲν κάμῃ ἐνέργειαν τῶρα εἰς αὐτὴν, πάγει πλέον εἰς τὸν διάβολον ἢ ἐξουσία μου!»

Ἰσως οἱ πτωχοὶ κατετρόμαζον καὶ διὰ συνήθων βλεμμάτων, διότι ἕνεκα τῆς ἀνεπαρκοῦς τροφῆς των δὲν εἶχον ἱκανὰς δυνάμεις νὰ φανῶσι γενναῖοι· ἢ ἴσως τὴν πρώην κυρίαν Κόρνυ οὐδὲ ἔτρόμαζον τὰ ἀέτεια βλέμματα τοῦ κλητῆρος. Ἀκριβῶς δὲν εἰξέρω τί νὰ ὑποθέσω· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ οἰκονόμος οὐ μόνον δὲν ἐταράχθη ἰδοῦσα τὸν κύριον Μπάμμπλ συνοφρυόμενον, ἀλλὰ τὸναντὶόν μάλιστα ἐκύτταξεν αὐτὸν περιφρονητικῶς καὶ ἀνεκάγχασεν ἐγκαρδίως.

Ἀκούσας τοὺς καγχασμοὺς τῆς συζύγου του ὁ κύριος Μπάμμπλ ἔστη ἐμβρόντητος, καὶ κατ' ἀρχὰς δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ τὰ ὠτά του. Ἐ-

πανέπεσεν εἰς μελαγχολικοὺς συλλογισμοὺς, ἀφ' ὧν καὶ αὐτοὶς ἀπέσπασεν αὐτὸν ἡ ὁξεία φωνὴ τῆς προσφιλοῦς κυρίας του.

«Ἔτσι θὰ μένης ἐδῶ νὰ ῥοχαλίζῃς ὀλημέρα; ἠρώτησεν ἡ κυρία Μπάμμπλ.

— Θὰ μένω ἐδῶ, κυρία, ὅσον καιρὸν κρίνω καλὸν, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ. Δὲν ἐροχάλιζα, ἀλλ' ἂν θέλω καὶ μοῦ ἀρέσῃ, θὰ ῥοχαλίζω, θὰ χασμουριέμαι, θὰ γελῶ, θὰ κλαίω, αὐτὸ εἶναι δικαίωμά μου.

— Δικαίωμά σου! ἀνεκράυγασεν ἡ κυρία Μπάμμπλ μετ' ἀνεκφράστου περιφρονησεως.

— Μάλιστα, δικαίωμά μου κυρία. Ὁ ἄνδρας ἔχει δικαίωμα νὰ διατάσσῃ.

— Καὶ τότε ποῖον εἶναι, δι' ὄνομα Θεοῦ, τὸ δικαίωμα τῆς γυναικὸς; ἀνεφώνησεν ἡ χήρα Κόρνυ.

— Νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν ἄνδρα της, κυρία! εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ διὰ τῆς βροντώδους φωνῆς του. Ὁ μακαρίτης καὶ δυστυχισμένος ἄνδρας σου ἔπρεπε νὰ σὲ τὸ μάθῃ αὐτό· ἴσως τότε ἡμπορούσε νὰ ζῇ ἀκόμη· καὶ πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἐξοῦσεν ἀκόμη ὁ καὶ μένος!»

Ἡ κυρία Μπάμμπλ κατείδε πάραυτα ὅτι ἐπέστη ἡ κρίσιμος στιγμή, καὶ ὅτι ἔπρεπεν ἢ νὰ κερδήσῃ τότε διὰ καταλλήλου τρόπου τὴν ἐπὶ τοῦ ἀνδρός της ἐξουσίαν, ἢ νὰ παραιτηθῇ αὐτῆς διὰ παντός. Ὅθεν μόλις ἤκουσε τὸν περὶ τοῦ μακαρίτου συζύγου της ὑπαινιγμὸν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ μιᾶς ἑδρας, ἀναφωνοῦσα ὅτι ὁ κύριος Μπάμμπλ ἦτο σκληρόκαρδος καὶ βάνυστος, καὶ ἔχουσε κρουνοὺς δακρύων.

Ἀλλὰ τὸν κύριον Μπάμμπλ δὲν συνεχίζουν δάκρυα καὶ κλαυθοί. Ἡ καρδιά του ἦτο διὰ τριπλοῦ θώρακος περιβεβλημένη. Ὡς οἱ καστόρειοι ἀδιάβροχοι πῖλοι, οὗς ἡ βροχὴ ἀντὶ νὰ διαφθείρῃ ἐξωραΐζει, καὶ ὁ κύριος Μπάμμπλ ἠδύνατο ἀταράχως νὰ ὑποστῇ χεῖμαρρον δακρύων, ἥτινα ἀντὶ νὰ κλονήσωσιν ἐνίσχυον τὸναντὶόν τὸ θάρρος καὶ τὰ νεῦρα αὐτοῦ· διότι ἐθεώρει ταῦτα ὡς σημεῖον ἀδυναμίας καὶ σιωπηρὰν ἀναγνώρισιν τῆς ἰδίας του ὑπεροχῆς· τοῦτο δὲ ὑπερβάλοντως ἠὺφραινε αὐτόν.

Εἶδε λοιπὸν μετὰ πολλῆς εὐχαρείας τὴν προσφιλῆ του σύζυγον καὶ παρώτρυνεν αὐτὴν νὰ ἐξακολουθῇ κλαίονσα, διότι ἐν τῷ πτωχοκομείῳ οἱ κλαυθοὶ ἐθεωροῦντο συντελεστικώτατοι εἰς τὴν ὑγίειαν.

«Ἀνοίγουν τοὺς πνεύμονας, καθαρίζουν τὸ πρόσωπον, γυμνάζουν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ γλυκαίνουν μάλιστα καὶ τὸν χαρακτῆρα κἀνενός, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ. Ὡστε κλαῖτε ἐλεύθερα!»

Καὶ συγχρόνως ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐξεκρέμασε τὸν πῖλόν του καὶ τὸν ἐφόρεσε στραβὰ προκλητικώτατα, ὡς ἄνθρωπος ἐπερήφανος διὰ τὴν κατάλληλον ἐνάσκησιν τῆς ἐξουσίας του· ἔχουσε τὰς

χεῖρας εἰς τὰ θυλάκιά του καὶ διηυθύνθη ἀλαζόνως πρὸς τὴν θύραν σείόμενος καὶ λυγρίζόμενος.

Ἡ πρώην κυρία Κόρνυ προσέτρεξεν εἰς τὰ δάκρυα, ὡς τὸ προχειρότατον τῶν μέσων· ἀλλ' εἶχεν ἀποφασίσει νὰ προστρέξῃ καὶ εἰς βίαια μέτρα, ὁ δὲ κύριος Μπάμμπλ ἐπετάχυνε διὰ τῶν λόγων του τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Τὸ πρῶτον σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτελέσεως ἦν ὑπόκωφος τις κρότος, ὃν ἀμέσως ἐπηκολούθησεν ἡ πτώσις τοῦ πῖλου τοῦ κυρίου Μπάμμπλ, ἐκσπενδονισθέντος εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ δωματίου. Ἡ ἐπιτηδεῖα οἰκονόμος, ἀποκαλύψασα οὕτως αὐτόν, τὸν ἤρπασε διὰ τῆς μιᾶς χεὶρός ἀπὸ τὸν λαϊμόν, ἐν ᾧ διὰ τῆς ἐτέρας ἐγρονθοκοπεῖ χαλαζήδον αὐτόν, μετὰ θαυμαστῆς δυνάμεως καὶ εὐκινήσεως· τὴν γρονθοκοπικὴν δὲ ταύτην διασκέδασιν τῆς ἐποίκιλλεν ἡ κυρία ἀμύσσουσα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ τίλλουσα τὰς τρίχας του. Ὅτε δὲ τέλος ἔκρινε τὴν τιμωρίαν ἐπαρκῶς ἱκανοποιούσαν τὴν ὕβριν, ὠθήσασα ἔρριψεν αὐτόν εἰς τινα ἑδραν, καὶ τὸν προσεκάλεσε νὰ ὁμιλήσῃ καὶ πάλιν ἂν τολμᾷ περὶ τῶν δικαιομάτων του.

«Σήκω ὀρθός! εἶπεν ἀκολουθῶς ἐπιτακτικῶς· ξεκουμπίσου γρήγορα, ἂν δὲν θέλῃς νὰ σου κάμω χειρότερα!»

Ὁ κύριος Μπάμμπλ ἠγέρθη ἐν ἐλεεινῇ καταστάσει, σκεπτόμενος τί ἄρα νὰ ἐννοῇ ἡ κυρία του, λέγουσα χειρότερα. Ἐσήκωσε τὸν πῖλόν του καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν.

«Φεύγεις; ἠρώτησεν ἡ κυρία Μπάμμπλ.

— Βέβαια, ἀγάπη μου, βέβαια, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐπισπεύσας τὰ βήματά του. Δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ... πηγαίνω, ἀγάπη μου... Εἶσαι πολὺ ζωντὰ ἀπόψε, καί...»

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ κυρία Μπάμμπλ προσπορεύθη μετὰ σπουδῆς ὀλίγα βήματα διὰ νὰ διεσπασθῇ τὸν τάπητα, ὅστις ἕνεκα τῆς πάλης ἦτο ἐν ἀταξίᾳ. Παρευθὺς δὲ ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐξώρμησε τοῦ δωματίου, προτοῦ νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν του, καταλιπὼν τὴν χήραν Κόρνυ κυρίαν τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Ὁ κύριος Μπάμμπλ διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος ἐκπλήξεως καὶ τρόμου. Ἐκ φύσεως εἶχε κλίσιν τινὰ εἰς τὸ νὰ φοβερίζῃ καὶ ἀπειλῇ, καὶ λίαν ἠὺχαριστεῖτο βασανίζων ποικιλοτρόπως τοὺς ἀδυνάτους, κατὰ συνέπειαν δὲ—εἶναι ἀνάγκη νὰ το εἰπωμεν;—ἦτο δειλός. Τὴν παρατήρησιν ταύτην ποιοῦμεν οὐχὶ ὡς σκοποῦντες νὰ κατηγορήσωμεν τὸν χαρακτῆρά του· πολλοὶ ἐπίσημοι δημόσιοι λειτουργοὶ, μεγάλης ἀπολαύοντες ὑπολήψεως καὶ θαυμασμοῦ, εἰσὶν ἐπιρρεπεῖς εἰς ἀδυναμίας τοιούτου εἶδους. Ὡστε τοιαύτη παρατήρησις εἶναι μᾶλλον ὑπὲρ αὐτοῦ, σκοπὸν δ' ἔχει νὰ καταδείξῃ εἰς τὸν ἀναγνώστην, ὅπως ὁ ἄξιός ἦτο νὰ κατέχῃ τὴν θέσιν, ἣν κατεῖχεν.

Ἄλλ' ἢ ταπεινώσεις αὐτοῦ δὲν περιορίσθη εἰς ταῦτα μόνον. Ἀφ' οὗ περιήλθε τὸ πτωχοκομείον, καὶ πρῶτον ἤδη καθ' ὅλον του τὸν βίον ἐσκέφθη ὅτι οἱ περὶ τῶν πτωχῶν νόμοι ἦσαν υπερμέτρως αὐστηροί, καὶ ὅτι δίκαιον ἦτο οἱ ἐγκαταλείποντες εἰς βάρος τῆς ἐνορίας τὰς γυναῖκας τῶν ἀνδρῶν νὰ μὴ καταδικάζονται εἰς ποινήν τινα, ἀλλὰ μάλλον νάνταμείβονται ὡς μετὰ καρτερίας πολλὰ ὑποστάντες, ὁ κύριος Μπάμμπλ μετέβη εἰς μίαν αἵθουσαν, ἐν ἣ πτωχαί τινες γυναῖκες ἡσυχολοῦντο συνήθως εἰς τὸ νὰ πλύνωσι τὰ πανικά τοῦ καταστήματος, καὶ ἐν ἣ ἡκούοντο ζωηραὶ καὶ θορυβώδεις συνομιλίας.

«Χμ! ἔκαμεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, ἀναλαβὼν τὸ σύνθημα ἐπιβλητικὸν ἦθος· αὐταὶ τοῦλάχιστον αἱ γυναῖκες θὰ ἐξακολουθῶσιν ἀναγνωρίζουσαι τὸ δικαίωμά μου. Ἐ! ἔ! τί εἶναι αὐτὸ τὸ λακρινι, γλωσσοκοπάναις;»

Εἰπὼν ταῦτα ὁ κύριος Μπάμμπλ ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν ὀργίλος καὶ ἀπειλητικός· ἀλλὰ παραχρῆμα μετεβλήθη ἢ ἐκφρασίς τῆς φυσιογνωμίας του εἰς συνεσταλμένην καὶ ταπεινήν, ὅτε μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως εἶδε τὴν κυρίαν σύζυγόν του ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δμῖλου.

«Ἀγαπητή μου, εἶπε, δὲν εἴξευρα πῶς εἴσθε ἐδῶ.

— Δὲν εἴξευρες πῶς εἶμαι ἐδῶ; ἐπανελάθεν ἡ κυρία Μπάμμπλ. Καὶ τί δουλειὰ ἔχεις ἐδῶ;

— Ἐνόμισα ὅτι ὠμίλουν παρὰ πολὺ καὶ δὲν ἔκαμναν τὴν δουλειά τους καθὼς χρειάζεται, ἀγαπητή μου, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμπλ, οὐ ἢ σύγχυσις ἐπηυξήθη ὅτε μάλιστα εἶδε δύο γραιὰς παρὰ τὸν λῆβητα τῆς πλύσεως θεωρούσας μετὰ θάμβους τὴν ταπεινώσιν τοῦ ἀλαζόνο ἐπιστάτου.

— Ἐνόμισες πῶς ὠμιλοῦσαν παρὰ πολὺ; εἶπεν ἡ κυρία Μπάμμπλ. Καὶ τί σε ἐμελλε δι' αὐτό;

— Ἀλλὰ, ἀγαπητή μου... εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ ταπεινῶς.

— Μήπως εἶναι ἰδική σου δουλειὰ αὐτό; ῥώτησε καὶ πάλιν ἡ κυρία Μπάμμπλ.

— Εἶναι ἀλήθεια, βέβαια πῶς τοῦ λόγου σου ὀρίζεις ἐδῶ, ἀγαπητή μου, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ. Ἄλλ' ἐθαρροῦσα πῶς ἔσως δὲν ἦσουν μέσα.

— Νὰ σου εἰπῶ, κύριε Μπάμμπλ, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία, δὲν σας χρειάζομεθα ἐδῶ· πολὺ σοῦ ἀρέσει καθὼς φαίνεται νὰ χώνης τὴν μύτη σου ἐκεῖ ὅπου δὲν εἶναι ἡ δουλειά σου· ὅλοι ἐδῶ σὲ περιγελοῦν καὶ σὲ περιπαίζου, μάλιστα στρέφεις τὴν ῥάχη, καὶ κάμνεις πράγματα ποῦ εἶναι νὰ σκάνη κανεὶς εἰς τὰ γέλοια. Ἐλα ἐμπρός, ἄδειασέ μας τὴν γωνιά!»

Ἀφ' αὐτὸν δδύνην ἡσθάνθη ὁ κύριος Μπάμμπλ ἰδὼν τὰς πτωχὰς μυκτηριστικῶς θεωρούσας αὐ-

τὸν, καὶ ἐδίστασε πρὸς στιγμὴν νὰ ἐξέλθῃ. Ἄλλ' ἡ κυρία Μπάμμπλ, ἥς ἡ ἀνυπομονησία οὐδεμίαν ἡνείχετο ἀναβολήν, ἀρπάσασα λάγνηνον πλήρη σαπωνίδος καὶ δείξασα αὐτῷ τὴν θύραν, τὸν διέταξε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν στιγμὴν, ἄλλως ἢ πείλησε ὅτι θὰ περιλούσῃ διὰ τοῦ ὕγρου τὸ μεγαλοπρεπὲς πρόσωπόν του.

Τί νὰ κάμῃ ὁ κύριος Μπάμμπλ; Κατηρῆς καὶ κατησχυμένος προσέβλεψε περὶ αὐτὸν, καὶ ἐξῆλθε· μόλις δὲ ὑπερέβη τὸ κατώφλιον καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἐξεράγησαν θορυβώδεις γέλωτες τῶν πτωχῶν. Αὐτὸ τῷ ἔμενε! νὰ καταντήσῃ ὁ περίγελος καὶ αὐτῶν τῶν πτωχῶν! Ἀπώλεσε τὴν ἀξίαν του, καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ κλητορικοῦ ἀξιώματος κατέπεσεν οἰκτρῶς εἰς τὴν θέσιν βρεγμένης γάτας!

«Καὶ ὅλα αὐτὰ ἐντὸς δύο μηνῶν! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ κύριος Μπάμμπλ, ὑπὸ ὀλιβερώων κατατρυχόμενος συλλογισμῶν. Δύο μηνῶν!.. Πρὸ δύο μηνῶν ἐξουσίαζα ὅχι μόνον τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ καὶ ὅποιονδήποτε ὑπαγόμενον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ πτωχοκομείου» καὶ τώρα...!»

Ἦτο τοῦτο ἀνυπόφορον. Ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐρράπισε τὸ ἀνοῖξαν αὐτῷ τὴν θύραν παιδίον (διότι ταῦτα ἀναλογιζόμενος εἶχε φθάσει μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ καταστήματος) καὶ κατήλθεν εἰς τὴν ὁδόν, βαδίζων ἀφρημένως.

Ἐβάδισεν εἰς μίαν ὁδόν, ἀκολούθως εἰσῆλθεν εἰς ἄλλην, καὶ κατόπιν εἰς ἑτέραν, μέχρις ὅτου ἡ κίνησις κατεπράυνε τὴν πρώτην ἐκρηκτικὴν τῆς λύπης του. Ἡ συγκίνησις εἶχε καταβάλλει αὐτόν. Διῆλθεν ἐμπροσθεν πολλῶν καπηλείων καὶ ἔστη τέλος πρὸ ἐνός, οὗ δι' ἐνός βλέμματος εἶδεν ὅτι ἦτο ἔρημος ἢ αἵθουσα, ἢ μάλλον σχεδὸν ἔρημος, διότι εἰς μόνος πελάτης εὕρισκετο ἐν αὐτῇ. Ἦρχισε τότε νὰ βρέχῃ ῥαγδαίως· ἀπεφάσισε νὰ εἰσέλθῃ, διελθὼν δὲ διὰ τοῦ λογιστηρίου ἐζήτησε νὰ τῷ κομίσωσι ποτόν τι, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἵθουσαν.

Ὁ ἐν ταύτῃ εὕρισκόμενος ἦτο ἀνὴρ μελαψός, ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα καὶ περιτετυλιγμένος διὰ μεγάλου μανδύου. Ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ξένος καὶ ὅτι μακρὰν εἶχε διανύσει ὁδόν, διότι ἦτο κατὰ κοπος καὶ τὰ ἐνδύματά του κατακεκομισμένα. Εἶδεν εἰσελθόντα τὸν κύριον Μπάμμπλ, ἀλλὰ μόλις ἠξίωσε νάντιχαιρετίσῃ αὐτὸν δι' ἀπλοῦ νεύματος.

Ἄλλ' ὁ κύριος Μπάμμπλ εἶχεν ἱκανὴν ἀξιοπρέπειαν, ἢν οὐδόλως ἠδύνατο νὰ προσβάλλῃ ἢ ἀπρεπῆς συμπεριφορὰ τοῦ ξένου· ἐρρόφησεν ἐν σιγῇ τὸ γρῶγ καὶ ἤρχισε μὲ σοβαρὸν καὶ ἐπιβλητικὸν ἦθος νάναγινώσκῃ τὴν ἐφημερίδα.

Ὡς ὅμως συχνάκις συμβαίνει, ὅτε ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν ἀπαντᾷ τις σύντροφον, ὁ κύριος Μπάμμπλ δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ, ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔρριπτε λαθραῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ ξένου· ἀλλ' ὁσάκις ἐποίει τοῦτο ἀπέ-

στρεφεν ἀμέσως συνεσταλμένως τοὺς ὀφθαλμούς, διότι ἀντέκρυζε τοὺς τοῦ ξένου, διαρκῶς ἀτενίζοντας αὐτόν. Τὴν συστολὴν δὲ τοῦ κυρίου Μπάμμπλ ἐπὶ μάλλον ἐπηύξανεν ἡ ἀξιοσημείωτος ἐκφρασίς τοῦ βλέμματος τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου· εἶχεν οὗτος τὸ βλέμμα δὲ καὶ ἐταστικόν, ἀλλὰ συγχρόνως στυγνὸν καὶ καχύποπτον, οὐδεὶς δὲ ἠδύνατο νὰ τενίσῃ αὐτὸν χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ ἐνδύμυχόν τινα ἀποστροφήν.

Ἀφ' οὗ οὕτω πολλάκις διεσταυρώθησαν τὰ βλέμματά των, ὁ ξένος διακόψας τὴν σιωπὴν εἶπεν ἀποτόμως καὶ τραχέως·

«Ἐμὲ ἐζητεῖτε, ὅταν ἐκυττάξατε ἀπὸ τὸ παράθυρον;

— Μοῦ φαίνεται πῶς ὅχι· ἐκτὸς ἂν ἦσθε ὁ κύριος...»

Ὁ κύριος Μπάμμπλ δὲν προσχώρησεν, ἐπιθυμῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τοῦ προσφωνήσαντος αὐτὸν ξένου, καὶ ἐν τῇ ἀνυπομονησίᾳ του νομίσας ὅτι οὗτος ἤθελε συμπληρώσει τὴν φράσιν.

«Βλέπω πῶς δὲν ἐζητεῖτε ἐμὲ, εἶπεν ὁ ξένος μετὰ τινος εἰρωνείας· ἄλλως θὰ εἰξεύρατε τὸ ὄνομά μου· δὲν τὸ εἰξεύρετε, καὶ σὰς συμβουλεύω νὰ μὴ ἐπιχειρήσητε νὰ τὸ μάθητε.

— Δὲν εἶχα κατὰ νοῦν τίποτε κακὸν διὰ σὰς, νέε μου, παρετήρησεν ὁ κύριος Μπάμμπλ μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς ἀξιοπρεπείας.

— Καὶ οὔτε μοῦ ἐκάμετε,» προσέθηκεν ὁ ξένος.

Τὸν βραχὺν τοῦτον διάλογον ἐπηκολούθησε νέα σιγῇ, ἢν ὁ ἄγνωστος διέκοψε καὶ πάλιν.

«Νομίζω ὅτι κάπου σὰς εἶδα, εἶπεν· ἐφορούσατε τότε ἄλλην στολὴν καὶ μόνον μίαν φορὰν σὰς συνήντησα καθ' ὁδόν· δὲν εἴσθε κλητὴρ, νομίζω;

— Ναί, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐκπλαγεὶς ὅπως οὖν. Κλητὴρ ἐνοριακός.

— Ἔτσι εἶναι, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ἕτερος σείσας τὴν κεφαλὴν· εἴσθε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν ὅταν σὰς εἶδα. Καὶ τί κάμνετε τώρα;

— Εἶμαι ἐπιστάτης τοῦ πτωχοκομείου, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμπλ βραδέως καὶ μετ' ἐμφάσεως, ὅπως θαμβώσῃ τὸν ξένον καὶ ἀναγκάσῃ αὐτὸν οὕτω νὰ τῷ δμῖλῃ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ. Ἐπιστάτης τοῦ πτωχοκομείου, νέε μου!

— Θὰ φροντίζετε καὶ τώρα διὰ τὰ συμφέροντά σας, ὡς πάντοτε, δὲν ἀμφισβῶν, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ἄγνωστος, ὑπόδρα ἰδὼν αὐτόν. Μὴ στενοχωρεῖσθε, δμῖλήσατε ἐλεύθερα, καλέ μου ἄνθρωπε. Βλέπετε πῶς σὰς γνωρίζω ἐξαίρετα.

— Ὑποθέτω, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμπλ, ἐπιθεὶς τὴν χεῖρα ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν, ὅπως κάλλιον διακρίνῃ, καὶ ἐταστικώτατα παρατηρήσας τὸν ἄγνωστον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν μετὰ προφανοῦς ἀνησυχίας· ὑποθέτω πῶς ἓνας

ὑπανδρευμένος ἄνθρωπος, ὅπως καὶ ἓνας ἄγαμος δὲν εἶναι καθόλου ἀξιοκατάκριτος ἂν κερδίῃ ἐντίμως κάμμιαν πένναν, ὅταν ἡμπορῇ. Οἱ ἐνοριακοὶ λειτουργοὶ δὲν ἔχουσι μισθοὺς πολὺ ὑπερόγκους ὥστε νὰ μὴ δέχωνται καὶ μικρὰ ἔκτακτα κέρδη, ὅταν ἡμπορώσι νὰ τὰ κάμωσι τιμίως καὶ πρεπόντως.»

Ὁ ξένος ἐμειδίασε καὶ ἔσεισε τὴν κεφαλὴν ὡς θέλων νὰ εἴπῃ· «Βλέπετε καλῶς ὅτι δὲν ἀπατώμαι.» Εἶτα ἐσήμανε τὸν κώδωνα.

«Γέμισε αὐτὸ τὸ ποτήρι, εἶπεν εἰς τὸν ὑπηρέτην, δοὺς αὐτῷ τὸ κενὸν ποτήριον τοῦ κυρίου Μπάμμπλ. Σὰς ἀρέσει κἀνὲν ποτὸν ζεστόν καὶ δυνατὸν, ὑποθέτω;

— Ὅχι πολὺ δυνατὸν, ἀπεκρίθη ὁ κύριος Μπάμμπλ μετὰ λεπτοῦ ἀβρόφρονος βηχός.

— Καταλαμβάνεις τί θέλω νὰ εἴπω, παιδί;» εἶπε ξηρῶς ὁ ἄγνωστος.

Ὁ ὑπηρέτης ἐμειδίασεν, ἐξῆλθε καὶ μετὰ μικρὸν ἐπέστρεψε, κομίζων ποτήριον πλήρες καὶ ἀχνίζον. Εὐθὺς δὲ ἅμα τῇ πρώτῃ καταπόσει οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου Μπάμμπλ ἐδάκρυσαν, ἔνεκα τῆς δυνάμεως τοῦ ποτοῦ.

«Τώρα ἀκούσατέ με, εἶπεν ὁ ἄγνωστος, ἀφ' οὗ ἐκλείσε προηγουμένως θύραν καὶ παράθυρον. Ἦλθον ἐνταῦθα σήμερον μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ σὰς ἀνακαλύψω, καὶ μία τύχη, ἀπὸ ἐκείναις ποῦ στέλλει κάμμιαν φορὰν ὁ διάβολος εἰς ὅσους ἀγαπᾷ, σὰς ἔφερεν εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἴσα ἴσα εἰς τὴν στιγμὴν ὅπου σὰς ἐσυλλογίζομην. Ἐχω ἀνάγκην νὰ μάθω ἀπὸ σὰς μερικὰς πληροφορίας, καὶ ἐννοεῖται ὅτι ὅσον ἀσήμερον καὶ ἂν ἦναι αὐταί, τὰς ζητῶ πάντοτε μὲ τὸ ἀζημίωτόν σας. Λάβε αὐτὰ κατ' ἀρχάς.»

Καὶ παρέθηκε συγχρόνως πρὸ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης δύο χρυσὰ νομίσματα, μετὰ προσοχῆς ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἔξω ὁ ἦχος τοῦ χρυσοῦ· καὶ ὅτε ὁ κύριος Μπάμμπλ, ἐξετάσας αὐτὰ πρότερον ἐπιμελῶς διὰ νὰ βεβαιωθῇ μὴ τυχὸν ἦσαν κίβδηλα, τὰ ἔθηκε περιχαρὴς εἰς τὸ θυλάκιόν του, ἐξηκολούθησεν·

«Ἐνθυμηθῆτε καλὰ... Ἐνα χειμῶνα, εἶναι τώρα δώδεκα χρόνοι...»

— Ὁ καιρὸς εἶναι πολὺ μακρινός, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ. Ἄν ἦναι!... Ἐξακολουθήσατε.

— Τὸ μέρος εἶναι τὸ πτωχοκομεῖον.

— Καλὰ.

— Ἦτο νύκτα.

— Μάλιστα.

— Τὸ μέρος ἦτο ἡ ἀθλία ἐκείνη τρύπα, ὅπου ἐλθεῖναι γυναῖκες προσέρχονται διὰ νὰ δώσωσι ζωὴν καὶ ὑγίειαν, τῶν ὁποίων αὐταὶ στεροῦνται... διὰ νὰ γενηθῶσι τέλος παιδία κλαψιάρικα, εἰς βάρος τῆς ἐνορίας, καὶ ἐνίοτε νὰ κρύψωσι τὴν καταισχύνῃ των εἰς τὸ σκότος τοῦ τάφου.

— Ἐννοεῖτε ἔσως, ὑποθέτω, τὴν αἵθουσαν

τοῦ μαιευτηρίου; εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, μὴ δυνάμενος νᾶντιληφθῆ καλῶς τῆς ζωῆς καὶ εἰ-
κονικῆς περιγραφῆς τοῦ ἀγνώστου.

— Ναί, εἶπεν οὗτος. Ἐκεῖ ἐγεννήθη ἕν ἀρ-
σενικὸν παιδί.

— Πολλὰ ἀρσενικὰ παιδιά ἐγεννήθησαν ἐκεῖ,
παρετήρησεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, σείσας τὴν κε-
φαλὴν εἰς ἔνδειξιν ὅτι λίαν ἀόριστοι ἦσαν τοιαῦ-
ται πληροφορίες.

— Εἰς τὸν διάβολον ὅλα αὐτὰ τὰ διαβολο-
σπέρματα! ἀνεφώνησεν ὁ ξένος ἀνυπομόνως.
Ὁμιλῶ δι' ἕνα παιδί ἀδύνατον καὶ ὠχρὸν, τὸ ὁ-
ποῖον ἐβαλαν ὡς μαθητευόμενον ἐδῶ κοντὰ εἰς
ἐνὸς φερετροποιῶ (δὲν ἔδινεν ὁ διάβολος νὰ κάμῃ
ἐκεῖ καὶ τὸ ἰδικόν του φέρετρον καὶ νὰ χωρῇ
μέσᾳ διὰ παντός) καὶ τὸ ὁποῖον ἀκολούθως ἐ-
δραπέτευσεν εἰς Λονδίον, ὡς ὑποθέτουν.

— Ἄ! ἐννοεῖτε τὸν Ὀλιβερ. . . τὸν μικρὸν
Τουίστ; εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ. Ἐνθυμούμαι
πολὺ καλὰ. Δὲν ὑπῆρχε πλέον σκληροκέφαλος
μοσχομάγκας ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὸ κατὰστημα....

— Δὲν θέλω νὰ μοῦ κάμῃτε λόγον περὶ αὐ-
τοῦ. Ἀρκετὰ ὡς τὴν ἡκουσα, ὑπολαβὼν εἶπεν
ὁ ξένος, διακρίνας τὸν κύριον Μπάμμπλ εἰς τὸ
μέσον τῆς φράσεώς του περὶ τῶν ἐλαττωμάτων
τοῦ ταλαιπώρου Ὀλιβερ. Τί ἐγείνεν ἐκείνη ἡ
γρηῆ στρίγγλα, ἡ ὁποία ἐπεριποιήθη τὴν μητέ-
ρα του κατὰ τὸν τοκετόν;

— Τί ἐγείνεν; εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, ὅν
τὸ γρῶγ εἶχε καταστήσῃ λίαν εὐδιάθετον. Δὲν
εἶναι εὐκόλως νὰ εἰξέυρῃ κανεὶς, φίλε μου. Ἐ-
κεῖ ὅπου εὐρίσκεται τὴν ἡμέραν δὲν ἔχει λεχόννας. . .
καὶ θὰ εὐρίσκεται χωρὶς δουλειά. . .

— Τί ἐννοεῖτε; ἠρώτησεν ὁ ἄγνωστος σκυ-
θρωπάσας.

— Ὅτι ἀπέθανε τὸν περασμένον χειμῶνα,»
ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμπλ.

Ἀκούσας τοῦτο ὁ ξένος ἐκύτταξεν αὐτὸν ἀ-
σκαρδαμυκτῇ, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν κατέστη σύν-
νους καὶ ἀφρημένος. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, οὐ-
δεὶς ἠδύνατο νὰ εἰκάσῃ ἂν ἡ πληροφορία ἐκείνη
ἀνεκούφισεν αὐτόν, ἢ ἂν τοῦναντίον διέψευσε
τὰς προσδοκίας του. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀνέπνευ-
σεν ἐλευθέρως καὶ ἀποστρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς
εἶπεν ὅτι αὐτὸ κατὰ βάθος δὲν εἶχε μεγάλην
σημασίαν καὶ ἡγέρθη ἐτοιμαζόμενος νὰ ἐξέλθῃ.

Ὁ κύριος Μπάμμπλ ἦτο ἄρκετὰ πονηρὸς καὶ
κατενόησεν ἀμέσως ὅτι παρουσιάζετο εὐκαιρία
νὰ ὠφελῇ ἐκ μυστικοῦ γνωστοῦ εἰς τὴν προσ-
φιλή του σύζυγον. Ἀνεμνήσθη τῆς ἐσπέρας, καθ' ἣν
ἀπέθανεν ἡ γράϊα Σώλλυ· εἶχε δὲ λόγους ἰ-
σχυροὺς νὰ ἐνθυμῇται καλῶς τὰ κατὰ τὴν ἐσπέ-
ραν ἐκείνην, διότι τότε προσήνεγκε τὴν χεῖρά
του τῇ κυρίᾳ Κόρνυ· καίτοι δὲ ἡ κυρία οὐδέποτε
ἐνεπιστεύθη αὐτῷ ἐκεῖνο οὐ μόνον μάρτυς ἦν αὐ-
τῇ, ἐξ ὧν εἰξυρεν ὅμως ὁ κύριος Μπάμμπλ
ἠδύνατο νὰ συμπεράνῃ ὅτι τὸ μυστικὸν συνε-

δέετο μετὰ τῆς ὑπηρεσίας τῆς γράϊας ἐν τῷ θε-
ραπευτηρίῳ τοῦ πτωχοκομείου, κατὰ τὸν θά-
νατον τῆς νεαρᾶς μητρὸς τοῦ Ὀλιβερ Τουίστ.
Συνεκέντρωσε ταχέως πᾶσας αὐτοῦ τὰς ἀναμνή-
σεις, καὶ ἀνεκοίνωσε μυστηριωδῶς τῷ ἀγνώστῳ
ὅτι ὑπῆρχε μία γυνή, ἥτις στιγμὰς τινὰς πρὸ
τοῦ θανάτου τῆς γράϊας μεγαίρας ἔμεινε μετὰ
ταύτης κεκλεισμένη κατὰ μόνους, καὶ πολλὰ ὑ-
πῆρχον πιθανότητες ὅτι αὕτη ἠδύνατο νὰ δια-
φωτίσῃ ὅπωςδῆποτε τὰς ἐρεῦνας του.

«Πῶς ἡμπορῶ νὰ τὴν εὔρω; ἠρώτησεν ὁ ἄ-
γνωστος ἐξαφνισθεὶς, καὶ δείξας προφανῶς ὅτι
οἱ φόβοι του, οἰοιδήποτε ἂν ἦσαν, ἀνερριπίσθη-
σαν μετὰ τοὺς λόγους τούτους.

— Μόνον μέσον ἐμοῦ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ
κύριος Μπάμμπλ.

— Πότε; ἠρώτησε μετὰ ζωηρότητος ὁ ξένος.

— Ἀὔριον, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμπλ.

— Εἰς τὰς ἐννέα τὸ βράδυ, εἶπεν ὁ ξένος,
ἐξαγαγὼν τοῦ θυλακίου του τεμάχιον χάρτου, ἐφ'
οὗ μετὰ βίας ἔγραψε, διὰ χαρακτῆρος προδίδον-
τος τὴν ὑπέρμετρον αὐτοῦ ταραχήν, τὴν διεύ-
θυνσιν οἰκίας μακρὰν κειμένης, παρὰ τὴν ὄχθην
τοῦ ποταμοῦ. Εἰς τὰς ἐννέα τὸ βράδυ φέρατέ
τὴν εἰς αὐτὸ τὸ 'σπίτι. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σας
συστήσω ἐχεμυθίαν, διότι αὐτὸ εἶναι τὸ συμφέ-
ρον σας.»

Ταῦτα εἰπὼν διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν, ἀφ'
οὗ προηγουμένως ἐπλήρωσε τὰ γρῶγ. Ἀπεχαι-
ρέτισε τὸν κύριον Μπάμμπλ, εἰπὼν αὐτῷ ἐν ὁ-
λίγαις λέξεσιν ὅτι ὁ δρόμος των δὲν εἶναι ὁ αὐ-
τός, καὶ συστήσας καὶ πάλιν ἀκρίβειαν εἰς τὴν
συνέντευξιν τῆς ἐνάτης ἐσπερινῆς ὥρας τῆς αὐ-
ριον, ἀπεμακρύνθη ἀποτόμως.

Ἀναγνούς τὸ χαρτίον ὁ ἐνοριακὸς ὑπάλληλος
εἶδεν ὅτι μόνον τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκίας εἶχε
σημειωμένην, οὐχὶ δὲ καὶ ὄνομα. . . Ὁ ξένος
δὲν εἶχεν ἀπομακρυνθῆ πολὺ ἔτρεξε λοιπὸν κα-
τόπιν αὐτοῦ διὰ νὰ τον ἐρωτήσῃ περὶ τούτου.

«Τί εἶναι; εἶπεν ὁ ἄγνωστος στραφεὶς μετὰ
ζωηρότητος. Διατί μὲ ἀκολουθεῖτε;

— Μίαν λέξιν μόνον, εἶπεν ὁ Μπάμμπλ, δεί-
ξας τὸ τεμάχιον τοῦ χάρτου· τί ὄνομα θὰ ζη-
τήσω;

— Μὴνξ! ἀπεκρίνατο ἐκεῖνος, καὶ ἔσπευσε
νὰπομακρυνθῇ ταχεῖ βήματι.

*Ἐπὶ αὐτῇ συνέχεται.

**Π

Η ΧΕΙΡ

ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐνομίσθη ὡς μία τῶν κυ-
ριωτάτων αἰτιῶν τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀνθρώπου
μεταξὺ πάντων τῶν ζώων, τινὲς δὲ δισχυρί-
σθησαν ὅτι εἶνε καὶ ἡ μόνη ἀφορμὴ τῆς λογι-
κότητος τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ χεὶρ, κύριον ὄργανον
τῆς ἀφῆς, εἶνε ἀναμφιβόλως ὄργανον τελειότα-
τον καὶ μέγιστος βοηθὸς τῆς ἀνθρωπίνης δια-
νοίας· ἀλλὰ δὲν εἶνε ὅμως καὶ ἡ πηγὴ αὐτῆς,

ὥπως ἡ γραφὴ δὲν εἶνε ἡ πηγὴ τῆς περὶ τὸ
γράφειν δεινότητος τοῦ συγγραφέως. Ἡμεῖς ἐν-
ταῦθα δὲν σκοποῦμεν νὰ μελετήσωμεν ἐπιστα-
μένως τὰ τοῦ καρποῦ καὶ τοῦ μετακαρπίου,
ἀλλ' ἀπλῶς θὰ ἀναγράψωμεν ὁδηγίαν τινὰς ἐ-
ρανισθέντες ἐκ τινος διατριβῆς γάλλου ἱατροῦ
(M. Barré) περὶ συντηρήσεως τῶν χειρῶν καὶ
τῶν ὀνύχων.

«... Μετὰ τὸ κάλλος τοῦ προσώπου κατὰ
δεύτερον λόγον θέλγει τὸν ἄνθρωπον ἡ εὐμορ-
φος χεὶρ καὶ ὁ τέλειος βραχίον. Καὶ εἶνε μὲν
δυνατὸν νὰ ἔχῃ τις εὐμορφον μὲν πρόσωπον,
σῶμα δὲ κακῶς ἐσχηματισμένον, ἀλλ' ὅμως χεὶρ
εὐμορφος καὶ κομψὴ βραχίον μόνον μετὰ σώ-
ματος τελείου δύναται νὰ συνυπάρξωσιν ὥστε
βλέπων τις ταῦτα δύναται ἀσφαλῶς νὰ κρίνῃ
καὶ περὶ τῆς τελειότητος τοῦ ὅλου σώματος.
Χεὶρ λευκὴ καὶ ἀπαλὴ ὑπὸ κυανόχρων φλεβῶν
διαπεποιικιμένη, εἰς μὲν τὴν ἀφῆν ἐμποιοῦσα τὸ
αἶσθημα τῆς ἀπαλότητος τῆς μετὰξῆς, εἰς δὲ
τὸ ὄμμα τὴν λευκότητα τοῦ γάλακτος, ἰδοὺ τὸ
μέσον δι' οὗ καταθέλγουσι τοὺς ἄλλους οἱ διὰ
τοῦ ἐξόχου τούτου δωρήματος πεπρωτισμένοι.
Ἀλλὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ζηλωτοῦ τούτου χρή-
ματος ἀπαιτεῖται ἐνδελεχῆς φροντίς καὶ ἐπιμέ-
λεια ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων. Εἶνε λοιπὸν καλὸν νὰ
συνειθίσωμεν ἐνωρὶς τὰ παιδιά νὰποφεύγωσι
πᾶν δυνάμενον νὰ τραχύνη τὸ δέσμα καὶ νὰ τὸ
μαυρίσῃ.

Δυστυχῶς δὲν εἶνε δυνατὸν πάντες οἱ ἄνθρω-
ποι νὰ ἔχωσιν εὐμόρφους χεῖρας. Ἡ χεὶρ εἶνε,
ὡς εἴπομεν, ὄργανον δοθὲν ἡμῖν παρὰ τῆς φύ-
σεως ὅπερ εἴμεθα ἡναγκασμένοι νὰ μεταχειρι-
ζώμεθα εἰς ποικιλωτάτας ἐργασίας· ὅθεν καὶ
κατὰ τὴν χρῆσιν διαμορφοῦται καὶ αὐτὸ ἄλλοτε
ἄλλως. Μάλιστα δὲ οἱ δάκτυλοι μεταβάλλον-
ται κατὰ τὴν τέχνην καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ
κυρίου των. Καὶ τοῦ μὲν γεωργοῦ καὶ τοῦ τε-
χνίτου γίνονται σκληροὶ καὶ κοντόχονδροι, τοῦ
δὲ γράφοντος ξηροὶ καὶ πεπιεσμένοι, τῶν δὲ
περὶ τὰ χρήματα ἀσχολουμένων ἀγκυλωτοί.
Συνελόντι δ' εἰπεῖν αἱ χεῖρες καὶ οἱ δάκτυλοι
ὑποδηλοῦσι τὰ ἐπαγγέλματα τῶν εἰς οὓς ἀνή-
κουσι, καὶ οἱ ἀστυνوميχοὶ ἱατροὶ ἔχουσι τὰς
χεῖρας καὶ τοὺς δακτύλους μεταξὺ τῶν κυριω-
τάτων μέσων πρὸς βεβαίωσιν τῆς ταυτότητος
τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ περιποίησις τῶν χειρῶν
θεμελιούται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης, ὅτι δηλαδὴ
καὶ τὸ πολὺ ψυχρὸς καὶ ἡ πολλὴ θερμότης ἐπί-
σης βλάπτουσι τὰς χεῖρας, διότι τὸ δέσμα ἐν
βραχυτάτῳ χρόνῳ ἀποσκληρύνεται καὶ ρυτιδύ-
ται. Πλύνοντες λοιπὸν τὰς χεῖρας ὀφείλομεν
νὰποφεύγωμεν καὶ τὸ πολὺ θερμὸν ὕδωρ καὶ τὸ
πολὺ ψυχρὸν, καὶ νὰ μὴ ἀφίνωμεν αὐτὰς ἐκτε-
θειμένας εἰς τὸν ἀέρα μάλιστα μετὰ τὸ νίψιμον.

Πρὸς συντήρησιν δὲ τῆς ἀπαλότητος καὶ τῆς

λευκότητος τῶν χειρῶν ἀπαραίτητοι εἶνε αἱ
δερμάτιναι χειρίδες ὁσάκις ἐξερχόμεθα τῆς οἰ-
κίας. Σημειωτέον δ' ὅτι δὲν πληροῦσι τὸν αὐ-
τὸν σκοπὸν αἱ μάλλιναι, αἱ λιναὶ ἢ αἱ μετὰ-
ξιναι.

Οὐδένα λόγον ποιούμεθα περὶ τῆς ὀπλοθήκης
τῶν μυραιοφῶν, ἀνθογαλάκτων, ἐλαίων κτλ.
κτλ., χρησίμων πρὸς καθαρισμὸν καὶ μαλάκυν-
σιν καὶ εὐκαμψίαν τοῦ δέρματος τῶν χειρῶν.
Παραλείπομεν τὸν περὶ πάντων τούτων λόγον,
διότι εἶνε γνωστὰ τοῖς πᾶσι καὶ ταῖς πάσαις.
Ἀλλ' οὐχ ἥττον συνιστῶμεν ἰδίως τὰ ἐξ ἀμυ-
γδάλων γλυκέων τε καὶ πικρῶν φυράματα, ὧν
ἡ χρῆσις εἶνε ἐξαιρετος. Πρὶν δ' ἡ μεταχειρισθῶ-
μεν αὐτὰ καλὸν εἶνε νὰ στάξωμεν ἐπὶ τοῦ δέρ-
ματος σταγόνας τινὰς λεμονίου. Αἱ Ἰταλίδες
μεταχειρίζονται τὸ ἄλευρον τοῦ ἀραβοσίτου καὶ
διὰ τοῦτο πᾶσαι ἔχουσι τὸ δέσμα λευκότατον.

Καὶ οἱ ὄνυχες ἔχουσι τὴν εὐμορφίαν των. Τὸ
σχῆμα των ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ ἄ-
κρου τοῦ δακτύλου εἰς τὴν ἀνήκουσιν. Εἶνε δὲ ἡ
συμπεπλεγμένη καὶ σπαθοειδής, ἡ τετράγωνος
καὶ ἡρέμα κατὰ τὰ πλάγια στρογγυλούμενος, ἡ
ἔχουσι σχῆμα κυλινδρικὸν παρὰ τοῖς προνομιοῦ-
χοις τῶν θνητῶν, λεπυνόμενος κατὰ τὸ ἐλεύθε-
ρον ἄκρον καὶ χαριέντως κυρτούμενος, τῆς κυρ-
τότητος ταύτης προχωρούσης καθ' ἅπασαν σχε-
δὸν τὸν ἐκτασιν τῆς φάλαγγος. Ἀλλὰ τὸ σχῆμα
τῶν ὀνύχων ἐξαρτᾶται ἐν μέρει καὶ ἐκ τῆς περὶ
τὸ κόπτειν αὐτοὺς ἐπιμελείας καὶ δεξιότητος.
Διότι ἐὰν τοὺς περικόπτωμεν βαθυτάτα, ἀνεπαι-
σθήτως ἀποσπῶνται καὶ βραχύνονται γινόμενοι
μᾶλλον κακόμορφοι καὶ ἀηδέστατοι, ὅπερ ἀφεύ-
κτως συμβαίνει εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν κακίστην
ἐξιν τοῦ κατατρώγειν τοὺς ὄνυχας διὰ τῶν
ὀδόντων.

Κόπτοντες τοὺς ὄνυχας ὀφείλομεν νὰ ἔχω-
μεν ὡς ὀδηγὸν τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου, οὗ τὴν
κυρτὴν ἐπιφάνειαν δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνει ὁ
ὄνυξ. Ἡ ρίζα τοῦ ὄνυχος εἶνε τὸ μνησίδες ὑ-
πόλευκον μέρος αὐτοῦ, ὅπερ ἐν μέρει καλύπτε-
ται καὶ ὑπὸ τοῦ δέρματος. Ὅτε δὲ τὸ δέσμα
παραινέται πέρα τοῦ δέοντος δύναται νὰ
σκεπάσῃ ὅλον τὸν ὄνυχα. Πρέπει δὲ νὰ ἀφαι-
ρέσωμεν ἡρέμα διὰ μαχαίριδιον τὴν αὐξήσιν
ταύτην τὴν ἀλλοιοῦσαν καὶ σμικρύνουσαν τὸ
σχῆμα τοῦ ὄνυχος.

Χρῶμα ἐκλεκτὸν λαμβάνουσιν οἱ ὄνυχες ἐὰν
πλύνωνται πρῶτον μὲν δι' εὐδούς σαπῶνος καὶ
ἔπειτα τρίβωνται δι' ἴσης ποσότητος κινάβα-
ρος καὶ σμύριδος καὶ ἀλείφονται δι' ἐλαίου
πικρῶν ἀμυγδάλων. Τοῦτο ἐξακολουθῶν τις ἐπὶ
τινας ἡμέρας μετὰ χαρὰς θὰ ἴδῃ τοὺς ὄνυχας
τοῦ εὐμόρφους λίαν καὶ διαφανεῖς.

Τὰς παρωνυχίδας οὐδέποτε πρέπει νὰ ἀπο-
σπῶμεν διότι πιθανὸν νὰ ἐπέλθῃ φλεγμονὴ λίαν
ὀχληρά, ἀλλὰ μετὰ προσοχῆς νὰ τὰς κόπτωμεν

διά ψαλιδίου και αλείφωμεν δι' έλαιωδών φυ-
ραμάτων.»

ΔΥΩ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο δούξ του Βεϊμάρ Κάρολος Αύγουστος, πε-
ριδιαβάζων ποτέ μόνος εν τοῖς ἀγροῖς, ἠναγκά-
σθη ὑπὸ τῆς αἰφνης πεσοῦσης βραχδαίας βροχῆς
νὰ καταφύγῃ εἰς τινὰ καλύβην. Ἡ οἰκοδόσποινα,
ἥτις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν κατεσκεύαζε βού-
τυρον, δὲν ἐγνώρισεν αὐτὸν, τῷ ἐπέτρεψεν ὅμως
νὰ καταλύσῃ ὅσον ἤθελεν. Ὁ δούξ ἐκάθισεν ἐπὶ
ἀνεστραμμένου κοφίνου ὑφ' ὃν ἀνεπαύετο γαλῆ
ἀρτίως τεκοῦσα νεογνὰ, ἐν οἷς ἦτο καὶ ἓν νεκρόν.
Ἡ γυνὴ ἐξέρχεται ἐπὶ μικρὸν τῆς καλύβης ἵνα
κομίσῃ ξύλα, ὁ δὲ δούξ ἐν τούτοις ἀρπάζει τὸν
νεκρὸν γαλιδέα καὶ τὸν ῥίπτει εἰς τὸν πίθον τοῦ
βουτύρου. Ἄμα ἔπαυσεν ἡ βροχὴ, ὁ δούξ ἀπῆλ-
θεν ἄγνωστος ὡς εἶχεν εἰσέλθῃ. Μετὰ τινὰς ἐ-
βδομάδας ἐπανῆλθεν ὁ γαληνότατος μετημφιε-
σμένος εἰς τὴν αὐτὴν καλύβην καὶ ἐρωτᾷ τὴν
οἰκοδόσποιναν εἰς τί μετεχειρίσθη τὸ βούτυρον
ἐν ᾧ βεβαίως εὔρε τὸν γαλιδέα. Ἡ ἀπλοϊκὴ γυνὴ
μετὰ πολλῆς ἀδιαφορίας ἀπεκρίθη· «τὸ ἐπωλή-
σαμεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ δουκὸς· αὐτὸς δὲ καὶ
οἱ αὐλικοὶ τοῦ τὰ τρώγουσιν ὅλα.»

* * *
Ῥωσικὴ ἐφημερίς, διηγουμένη τὴν κατὰ τὸ
φθινόπωρον εἰς θερμότερα κλίματα μετανάστευ-
σιν τῶν πτηνῶν, ἀναφέρει τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον·
Πολωνὸς εὐπατρίδης, συλλαβὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς
αὐτοῦ πελαργὸν, τὸν ἀπέλυσε πάλιν ἀφ' οὗ τὸν
παρέθηκε λεπτόν σιδηροῦν περιδέριον μετὰ τῆς
ἐπιγραφῆς Haec ex Polonia (οὗτος ἔρχεται ἐκ
Πολωνίας.) Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ προσεχὺς ἔτους
ἐπανῆλθεν ὁ πελαργὸς εἰς τὸν αὐτὸν τόπον φο-
ρῶν ἀντὶ τοῦ σιδηροῦ χυσοῦν περιδέριον μετὰ
τῆς ἐπιγραφῆς India cum donis remittit ci-
coniam Polonis (ἡ Ἰνδικὴ ἀποστέλλει τὸν πε-
λαργὸν τοῖς Πολωνοῖς μετὰ δώρων). Καθ' ὅλον
λοιπὸν τὸν χειμῶνα ὁ πελαργὸς ὠδοιπόρησε διὰ
τοῦ ἀέρος ἀπὸ τῆς Πολωνίας εἰς τὴν Ἰνδικὴν
καὶ τὸ ἀνάπαλιν.

Γινώμαι καὶ σκέψαις ἡθικαὶ τοῦ δουκὸς
ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ
[Μετάφρασις Γ. Ζωχίου.]

52.

Κατὰ τὰ φαινόμενα, διαφέρουσιν ἀλλήλων τῶν
ἀνθρώπων αἱ τύχαι· οὐχ ἦττον ὅμως μεταξὺ εὖ-
τυχημάτων καὶ δυστυχημάτων ὑπάρχει ἀ-
μοιβή τις, ἐξισάζουσα αὐτάς.

53.

Ὅσον μέγала καὶ ἂν ὑποτεθῶσι τῆς φύσεως
τὰ δῶρα, μόνῃ αὐτῇ ἀδυνατεῖ νὰ ἀναδείξῃ ἄν-
δρα ἥρωα, διότι προσσπαιτεῖται καὶ τῆς τύ-
χης ἡ σύμπραξις.

54.

Ἡ πρὸς τὸν πλοῦτον καταφρόνησις τῶν ἀρ-

χαίων φιλοσόφων ἐνδόμυχός τις ἦτον ἐπιθυμία
ἐκδικήσεως τῆς ὑπεροχῆς αὐτῶν κατὰ τῶν ἀδι-
κίων τῆς τύχης. Ἐπὶ τούτῳ δὲ κατεφρόνουν τὰ
ἀγαθὰ, ὧν αὕτη αὐτοὺς ἀπεστέρει· τοιοῦτοτρό-
πως δὲ ἡσθάλιζον ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν ταπεινώσεων
τῆς πτωχείας, καὶ διὰ τῆς πλαγίας ταύτης ὁ-
δοῦ ἐπεδίωκον τὴν φήμην, ἣν δὲν ἠδύναντο νὰ
ἀπολαύσωσι διὰ τοῦ πλούτου.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

14.

Νεόνυμφος πρὸς φίλον. Τὸ ἡξέρω, φίλε μου,
ὅτι ἡ σύζυγός μου δὲν εἶν' εὐμορφῇ· ἀλλὰ, τί
τὰ θέλεις; Ἡ καλλονὴ παρέρχεται.

Ὁ φίλος πρὸς τὸν νεόνυμφον. Ναί· τὸ κα-
κὸν ὅμως εἶνε, ὅτι δὲν παρέρχεται καὶ ἡ ἀ-
σχημία.

15.

Ὁ διδάσκαλος. Μὰ παιδί μου! γίνεται νὰ
μὴν ἡμπορῆς ἀκόμη νὰ διαβάσῃς ἐλευθέρως; Ἐγὼ
εἰς τὴν ἡλικίαν σου ἀνεγίνωκα ἀπροσκόπτως.

Ὁ μαθητὴς (κλαυθμυρίζων). Ἴσως θὰ εἴχατε
ἄλλον δάσκαλον!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Τὸ φυσικὸν πνεῦμα καὶ ἡ ἐπίδειξις πνεύ-
ματος εἶνε πράγματα ὅλως διάφορα. Ὁ φύσει
πνευματώδης δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐπιδεικνύῃ
πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον βλέπει ὅλος ὁ κόσμος.

* * * Προτιμότερον τῆς δόξης εἶνε τὰ ἐν τῷ
κρυπτῷ ἄξια αὐτῆς ἔργα.

* * * Γυναῖκα ἐννοοῦσαν ἡμᾶς νομίζομεν τὴν
κολακεύουσαν τὴν ἡμετέραν φιλαυτίαν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τῇ 5 Νοεμβρίου 1603 ἀνεκαλύφθη καὶ
ἐματαιώθη ἡ διὰ πυρίτιδος λεγομένη συνωμο-
σία, δι' ἧς οἱ ἐν Λονδίῳ Καθολικοὶ, τῇ εἰσηγή-
σει τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ τῇ συνεργίᾳ τοῦ θρησκο-
λήπτου ἀξιωματικοῦ Guy Fawkes, ἐπειράθη-
σαν νὰ ἀνατινάξωσιν εἰς τὸν ἀέρα τὸν βασιλέα
Ἰάκωβον Α', τὴν οἰκογένειάν του καὶ τὰς δύο
Βουλὰς. Ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἀνὰ πᾶσαν 5
νοεμβρίου, οἱ ἀγοραῖοι παῖδες τοῦ Λονδίνου, φο-
ροῦντες προσωπίδας εἰδεχθεστάτας καὶ ἐπὶ ὄ-
νων περιηγόμενοι, σύρουσιν εἰς τὴν κόπρον τὰ
ἀνδρείκελα τῶν τότε ἐνόχων καθολικῶν, κραυ-
γάζουσι λαρυγγιδῶν, ὑβρίζουσι τοὺς συνωμότες,
ἀνάπτουσι καθ' ὁδὸν βεγγαλικά φωτα, καίουσιν
πυροτεχνήματα, ξυλοκοποῦσι δὲ καὶ ἐπὶ τέλους
πυρπολοῦσι τὸν Guy Fawkes, ἀλαλάζοντες «No
Popery, No Popery» (Κάτω ἡ Παπωσύνη) καὶ
τὸ ἄσμα «Remember, remember—the fifth
of November» (ἐνθυμοῦ, ἐνθυμοῦ τὴν 5 νοεμβρ.)
Τὰ ὅργια ταῦτα, ἀπχωρευθέντα ἀπὸ εἰκοσαε-
τίας ἐν τῇ πόλει, τελοῦνται μανιωδέστερον ἐν
τοῖς προαστείοις καὶ τοῖς ἀγροῖς.

Ἐσχάτως ἐπετράπη παρὰ τῆς γερμανικῆς

κυβερνήσεως ἡ δι' ἀποτεφρώσεως ἐνταφίσεις ἐν
Gotha. Εἰδικὸν οἰκοδόμημα ὠκοδομήθη ἐπὶ
τούτῳ ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς πόλεως.

Ἐπὶ 1000 ἀνδρῶν ἀναλογοῦσι κατὰ μέ-
σον ὅρον 1022 γυναῖκες ἐν Εὐρώπῃ, 983 ἐν Ἀ-
μερικῇ, 980 ἐν Ἀφρικῇ, 943 ἐν Ἀσίᾳ καὶ 812
ἐν Αὐστραλίᾳ. Ἐν Πορτογαλίᾳ ἀναλογοῦσι 1073
γυναῖκες, ἐν Ἀγγλίᾳ 1058, ἐν Ἑλβετίᾳ 1046,
ἐν Γερμανίᾳ 1036, ἐν Δανιμαρκίᾳ 1026, ἐν Αὐ-
στρίᾳ 1024, ἐν Ῥωσίᾳ 1022, ἐν Γαλίᾳ 1007,
ἐν Ἰταλίᾳ 989, ἐν Βελγίῳ 985, ἐν Σερβίᾳ 946,
ἐν Ῥωμουνίᾳ 937, ἐν Ἑλλάδι 933. Αἱ πλείο-
τεραι ἐπομένως γυναῖκες εὐρίσκονται ἐν Πορτο-
γαλίᾳ καὶ αἱ ὀλιγώτεραι ἐν Ἑλλάδι.

Κατὰ σημείωσιν τῆς ἀστυνομίας τῶν Πα-
ρισίων, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκεφθέντων τὴν γαλ-
λικὴν πρωτεύουσιν ξένων χάριν τῆς Παγκοσμίου
Ἐκθέσεως, ἀπὸ τῆς 1 μαΐου μέχρι τέλους Σε-
πτεμβρίου 1878, ἀνῆλθεν εἰς 203,157. Εἰς τὸν
ἀριθμὸν τοῦτον περιλαμβάνονται μόνον οἱ ξένοι
οἱ διαμείναντες ἐν ξενοδοχείοις, δὲν ἐξηκριβώθη
δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐλθόντων ἐκ τῶν διαφόρων ἐ-
παρχιῶν τῆς Γαλλίας. Ἐκ τῶν 203,157 ξένων
854 ἦσαν Ἕλληνες. Ἐὰν ὑπολογίσῃ τις ὅτι ἑ-
καστος τῶν 203,157 ξένων ἐδαπάνησε κατὰ
τὴν ἐν Παρίσιος διαμονὴν του φρ. 500 κατὰ
μέσον ὅρον, ἐξάγεται ὅτι ἐδαπανήθησαν ὑπὸ τῶν
ξένων ὑπὲρ τὰ 101½ ἑκατομμύρια.

Τὸ ῥόδιον ξύλον τὸ ἐπιζήτητον λίαν εἰς
κατασκευὴν ἐπίπλων μάλιστα δὲ κλειδοκυμβά-
λων, ὅπερ ἐπ' ἐσχάτων ἐμιμήθησαν οἱ λεπτοურ-
γοὶ μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας, πόσοι ἄρ' ἔτι γε γι-
νώσκουσι πόθεν ὠνομάσθη οὕτω; Ἀλλὰ καὶ πό-
σοι ὑπὸ περιεργίας κινούμενοι ἠρώτησαν; Ἰ-
δοὺ τί περὶ τούτου ἀναγινώσκουμεν ἐν τινὶ τῶν
γαλλικῶν ἐφημερίδων· «Τὸ ῥόδιον ξύλον ὠνο-
μάσθη οὕτω διότι ὅταν κοπῇ τὸ δένδρον πάντα
τὰ πέριξ πληροῦνται ὑπὸ δυνατῆς εὐωδίας τοῦ
ῥόδου. Ὑπάρχουσι δὲ ἐξ περιπόου εἶδη τοιούτων
δένδρων ἐν τῇ Μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ καὶ ταῖς Ἀν-
τίλλαις. Ἐνίοτε δὲ τὸ δένδρον εἶνε τοσοῦτον
παχὺ ὥστε δύνανται νὰ κοπῶσιν ἀπ' αὐτοῦ σα-
νίδες τεσσάρων ποδῶν πλάτος ἔχουσαι καὶ δέκα
ῥψος. Αἱ σανίδες δ' αὗται κυρίως χρησιμεύουσιν
εἰς κατασκευὴν τῶν καλυμμάτων τῶν κλειδα-
κυμβάλων. Τοσαύτη δὲ κατανάλωσις ἐγένετο,
ὥστε τὴν σήμερον ὑπάρχουσι δάση, ἐν οἷς οὐδὲ
ἐν ῥόδιον δένδρον σώζεται. Ἀλλ' ἡ κυβερνήσις
τοῦ Μαδράς, ἐν Ἰνδίᾳ, ἀριστα ποιήσασα προέβη
εἰς φύτευσιν μεγάλων ἐκτάσεων γῆς διὰ δέν-
δρυλλίων, καὶ οὕτως ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι δὲν θὰ
στερηθῇ ἡ λεπτοουργικὴ τέχνη ἐν τῶν ἀρίστων
ξύλων τῆς. Ἀλλ' ὡς εἶπομεν ἐν ἀρχῇ, ἐπιτυχῶς
λίαν ἐμιμήθησαν οἱ τεχνῖται τὸ ῥόδιον δένδρον.

Μετὰ τὸν πλοίαρχον Βούτον, διαπλεύσαντα
τὴν Μάγχην διὰ τῆς γνωστῆς συσκευῆς του,
μετὰ τὸν πλοίαρχον Βέμπ, ὅστις διέπλευσε κο-

λυμβῶν τὸ αὐτὸ στενὸν, ἰδοὺ ἔρχεται τρίτος
τολμηρὸς ἀποφασίσας νὰ διέλθῃ τὴν Μάγχην
κατὰ τρόπον ἐτι παραδοξότερον. Ὁ ὑπολοχα-
γὸς Ζούμποβιτς, ἀξιωματικὸς αὐστριακός, ὁ ἀπὸ
Βιέννης ἐλθὼν εἰς Παρίσιους ἐπὶ τῆς φορβάδος
τοῦ Καραδὸκ, ἐστοιχημάτισεν ὅτι θὰ διαπλεύσῃ
τὴν Μάγχην ἐφιππος διὰ τῆς αὐτῆς φορβάδος,
ἥτις νῦν θὰ διαγωνισθῇ πρὸς τοὺς ἰχθύς.

Πρὸς τοῦτο δὲ ὁ Ζούμποβιτς ἐπενόησεν ἐφιπ-
πιον, δι' οὗ ὁ ἵππεὺς ἔχων τὰ ἄνω τοῦ σώμα-
τος ἀδιάβροχα δύναται νὰ διέλθῃ ποταμὸν ὅ-
σον δῆποτε ταχὺν καὶ βαθύν, ὡς ἀπέδειξε τὸ
ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Λονδίνου Ταμέσει γενόμενον
κατ' αὐτὰς πείραμα. Μεταξὺ πλήθους θεατῶν
πανταχόθεν προσελθόντων ὁ ὑπολοχαγὸς ἐξε-
κίνησε τὴν πέμπτην ὥραν ἀπὸ τῆς γαφύρας τοῦ
Οὐεστμίνστερ καὶ μετὰ δίωρον ἐν τῷ ποταμῷ
διαμονὴν ἐξῆλθε παρὰ τὴν προκυμαίαν Λαϊμ-
χάους. Συνίσταται δὲ ἡ ἐφεύρεσις τοῦ Ζούμπο-
βιτς εἰς ἐφιππιον διπλοῦν ἐκ καουτσού, δυνάμε-
νον νὰ πληρωθῇ ἀέρος ἢ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς με-
ταφορὰν τροφῶν. Ὅλη δὲ αὕτη ἡ συσκευή ἔχει
βάρος ὀκτὼ μέχρι δέκα λιτρῶν.

Ἡδὴ ὑπολείπεται νὰκούσωμεν αἰφνης ἡμέραν
τινα ὅτι ἡ εὐμορφὴς Καραδὸκ ἀπέπτη εἰς τὸν
ἀέρα μετὰ τοῦ κυρίου τῆς ἀμιλλωμένης πρὸς τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΥΠΕΙΝΗ

Περὶ ὕπνου.

Οὐχὶ ἀδίκως οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐθεοποίη-
σαν τὸν ὕπνον, νομίζοντες αὐτὸν ὡς εὐεργέτην ἐ-
πιτρέποντα εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀναπληροῖ τὴν
πέρα τοῦ δόντος κατανάλωσιν τῶν ἰσθῶν τοῦ
σώματός του καὶ νὰ ἀποκαθίστῃ τὴν ἰσορροπίαν
τῶν ζωτικῶν αὐτοῦ δυνάμεων.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ στερηθῇ ἐκου-
σίως τοῦ ὕπνου· διότι, ἐὰν εἴτε αἱ ἀσχολίαι του
εἴτε ἀσθένειά τις τὸν ἐμποδίσῃ νὰ κοιμηθῇ ἐπὶ
τινα χρόνον, μετ' οὗ πολὺ τὸν καταλαμβάνει
ἰσχνότης καὶ ὀχρότης, ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ καὶ
τὰ αἰσθητήρια ἀμβλύνονται καὶ τέλος ἀναγκά-
ζεται νὰ κοιμηθῇ.

Οἱ ἀναγκαζόμενοι νὰ ἐργάζωνται τὴν νύκτα
κοιμῶνται βεβαίως τὴν ἡμέραν, ἀλλ' ἡ ἀνάπαυ-
σις αὕτη δὲν ἔχει τὴν αὐτὴν ἀξίαν. Διότι οἱ
τοιούτοι ἄνθρωποι εἶνε συνήθως ὀχροὶ, ἰσχνοὶ,
κατεσκληκότες καὶ ὑποκείμενοι εὐκολώτερον εἰς
διαφόρους ἀσθενείας. Αὕτη ἡ φύσις δὲν μας δι-
δει τὸ παράδειγμα τῆς ἀναπαύσεως τὴν νύκτα;
Ἀπὸ τοῦ ταπεινοτάτου ἀνθρώπου μέχρι τοῦ φοβε-
ρωτάτου θηρίου τὰ πάντα κοιμῶνται τὴν νύ-
κτα, καὶ μόνος ὁ πεπολιτισμένος ἄνθρωπος ἡ-
θέλησε νὰ μεταβάλῃ τὴν τάξιν ταύτην, ἐπιμέ-
νων ὅτι εἶνε προτιμώτερον τὸ νὰ κοιμᾶται τὴν
ἡμέραν καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὴν νύκτα. Ἀλλὰ καὶ
πόσον οἰκτρὰ καὶ ἀθλίᾳ εἶνε ἡ ὄψις τῶν νυκτο-

μάχων τούτων! Ἰδέτε τὰς πυκνάς καὶ βαθείας τῶν ρυτίδας, τὸ χρώμα τῶν τῶ ἀμαυρὸν καὶ ἄχρουν, τοὺς καταπεπονημένους καὶ ἐσθεσμένους ὀφθαλμούς τῶν, τὴν πρόωρον φαλακρότητα καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῶν διακεχυμένην πληξίν καὶ ἀηδίαν!

Κατὰ τὴν παιδικὴν ἰδίως ἡλικίαν εἶνε μᾶλλον ἐπαισθητὴ ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου· κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ζωῆς εἶνε τοσούτῳ ζωηρόν, ἡ κατανάλωσις τῶν δυνάμεων εἶνε τηλικαύτη, ὥστε ἡ κατὰ τὴν νύκτα ἀνάπαυσις πρέπει νὰ παρατείνεται ἱκανῶς, ἵνα ἔχῃ καιρὸν νὰ τελεῖται ἡ ὀργανικὴ ἀφομοίωσις.

Δὲν ἐννοοῦμεν διατὶ ἐν τοῖς παιδαγωγείοις καὶ ἐκπαιδευτηρίοις ἀναγκάζουσι τὰ παιδιά νὰ ἐγείρωνται λίαν πρῶτῃ, ἐν ᾧ τοῦναντίον ἔπρεπε νὰ τα ἀφίνωσιν ἐν τῇ κλίνῃ μέχρι τῆς ἐβδόμης ὥρας. Οἱ τοῦ ἀτόπου τούτου πείραν λαβόντες δύνανται νὰ ὁμολογήσωσι μετ' ἡμῶν ὅτι ὁ πρωινὸς κώδων οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ μισητὰ τὰ ἔτη τῆς παιδικῆς ἡμῶν ἡλικίας.

Αἱ γυναῖκες ἐν γένει κοιμῶνται πλεονέκτερον τῶν ἀνδρῶν ἕνεκα τῆς νευρικῆς αὐτῶν κράσεως. Οἱ δὲ γέροντες, ὧν τὸ ἐνεργητικὸν εἶνε ὀλιγώτερον, ἔχουσι καὶ ὀλιγώτερον ὕπνου ἀνάγκην.

Κατὰ δὲ τοὺς θερμοὺς τόπους δὲν ἐπαρκεῖ μόνη ἡ ἀνάπαυσις τῆς νυκτός, ἀλλ' εἶνε ἀνάγκη ὕπνου καὶ τὴν μεσημβρίαν. Ὁ λόγος δὲ τούτου εἶνε ὅτι ἡ συρροὴ τοῦ αἵματος εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἐπιφέρει πάντοτε τὴν ἀνάγκην τοῦ ὕπνου διὰ τοῦτο καὶ οἱ πολύσαρκοι πάντοτε σχεδὸν εἶνε νυσταῖοι. Καθ' ὅσον δὲ προσεγγίζει τις πρὸς Βορρᾶν ἐλαττοῦται καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι ἐνταῦθα εἶνε μακροβιώτεροι τῶν κατοικούντων τοὺς μεσημβρινοὺς τόπους.

Οἱ καλῶς τρώγοντες καὶ οἱ ἐπὶ ποδὸς ἐργαζόμενοι καὶ ἄνω καὶ κάτω τρέχοντες πάντοτε θὰ κοιμῶνται καλλίτερον καὶ γλυκύτερον τῶν ὀκνηρῶν καὶ τῶν ἀνεπαρκῶς τρεφομένων. Καὶ αἱ περὶ τὰ πνευματώδη ποτὰ καταχρήσεις ἐπιφέρουσιν ὕπνον, ἀλλ' εἶνε περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ τοιοῦτος ὕπνος εἶνε βαρὺς, ὀχληρὸς καὶ νοσηρὸς.

Ἐάν τις κοιμᾶται μετὰ τὸ φαγεῖν ἡ πέψις γίνεται πάρα πολὺ ζωηρὰ καὶ ἐπειδὴ ἡ θρέψις γίνεται ἀτελὴς δυνατὸν ἐκ τούτου νὰ προσέλθωσιν ἀταξίαι τῶν πεπτικῶν ἐνεργειῶν. Ἐάν δὲ τοῦναντίον προσμείνωμεν νὰ τελεσθῇ ἡ πρώτη περίοδος τῆς πέψεως, ὁ ὕπνος ἔρχεται μὲν μετὰ βραδύτητος ἀλλὰ θὰ εἶνε ἡρεμώτερος καὶ ἀναπαυτικώτερος. Ἀφεύκτως λοιπὸν ὀφείλομεν νὰ κατακλινώμεθα εἰς ὕπνον δύο τοῦλάχιστον ἢ καὶ τρεῖς ὥρας μετὰ τὸ φαγεῖν.

Κατὰ πάσας τὰς ἡλικίας ὀφείλομεν νὰ ποφεύγωμεν τὸν τεχνητὸν ὕπνον διὰ ναρκωτικῶν,

διότι τὸ δυσάρεστον τοῦτο μέσον γίνεται ἕξις καὶ ἄνευ ναρκωτικοῦ δὲν θὰ δυνάμεθα τοῦ λοιποῦ νὰ κοιμώμεθα. Φοβεραὶ δ' εἶνε αἱ συνέπειαι τῆς χρήσεως τοῦ κινδυνώδους τούτου ὕπνου!

Οἱ λεπτοφυεῖς καὶ λυμφατικοὶ ὀφείλουσι νὰ κοιμῶνται πλεονέκτερον παντὸς ἄλλου. Οἱ ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας ἔχουσιν ἀνάγκην ὕπνου 8 μέχρι 10 ὥρῶν, οἱ δ' ἑφηβοὶ οὔτε ὀλιγώτερου τῶν 6 ἀλλ' οὔτε περισσοτέρου τῶν 8. Εἰς δὲ τοὺς γέροντας 6 ὥρῶν ὕπνος εἶνε ἐπαρκέστατος. Ἀλλ' ὅμως δὲν ὑπάρχει περὶ τοῦ ὕπνου κανὼν ἀπόλυτος, διότι ἕκαστος εἰςεύρει κάλλιον παντὸς ἄλλου πόσος χρόνος ἐπαρκεῖ πρὸς ἀνανέωσιν τῶν δυνάμεων του. Ὅθεν ἄς ἀκολουθώμεν τὰς ἐξαιρέτους συμβουλὰς διασῆμου τινὸς ἱατροῦ, λέγοντες εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας:

«Κοιμᾶσθε καλῶς καὶ πρὸ πάντων κοιμᾶσθε τὴν νύκτα. Ὁ καλὸς, ὁ ἀληθὴς ὕπνος παρέχει εὐάρεστον αἴσθησιν, ἀναπαύει τὰς δυνάμεις καὶ καθιστᾷ τὸν νοῦν ζωηρὸν καὶ ἀκμαῖον. Μετ' ἀναπαυτικὸν ὕπνον ἐγείρεται τις ἐλαφρὸς καὶ εὖ ἔχων κατὰ πάντα. Ἡ κόπωσις ἐξηλείφθη ἤδη καὶ αἰσθάνεται τις ἑαυτὸν ἔτοιμον νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ σύνθηρες ἔργον του. Τὸ ἥθος βελτιοῦται καὶ φαιδρύνεται, ἡ συμπεριφορὰ γίνεται χαρίεσσα καὶ κομψή καὶ δὲν κινδυνεύομεν νὰ ἐκτεθῶμεν εἰς τὸν ψόγον τοῦ πλησίον ὡς ἄνθρωποι δύστροποι καὶ ἀνάγωγοι.»

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Συνιστῶμεν θερμῶς τοῖς πᾶσι τὸ ἐξῆς ἀπλοῦν καὶ ὀλιγοδάπανον μέσον πρὸς πλῆσιν λερῶν ἐνδυμάτων. Θέσων ἐντὸς πίθου 20 ὀκάδας θερμοῦ ὕδατος, 1 ὀκτὴν σάπωνος εἰς ξύσματα καὶ 3 μεγάλα κοχλιάρια ἐλαίου τερεβινθίνης (huile de térébinthine, πωλουμένου ἐν τοῖς φαρμακείοις). Ἀφοῦ καλῶς ἀναμίξῃς τὰς οὐσίας ταύτας, καὶ ταχέως, ὅπως μὴ ψυχρανθῇ τὸ ὕδωρ, ρίψον ἐντὸς τοῦ πίθου τὰ πρὸς πλῆσιν λερὰ ἐνδύματα καὶ κλείσον στεγανῶς αὐτὸν διὰ τινος χονδροῦ ὑφάσματος καὶ βαρέος σώματος. Μετὰ 3 ὥρας δύνασαι νὰ ἐξαγάγῃς τὰ ἐνδύματα, ἅτινα εἶνε ἤδη καθάρᾳ, καὶ νὰ ἀποπλύνῃς διὰ καθαροῦ ὕδατος, πρὸς μείζονα καθαριότητα. Ἐννοεῖται ὅτι εἰς πᾶσαν νέαν πλῆσιν τὸ μίγμα ἀνανεύεται.

Διὰ τοῦ ἀνωτέρω μέσου, ὅπερ μετ' ἐπιτυχίας ἐφήρμοσεν ἡ κοινοποιούσα αὐτὸ πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑστίας, δὲν φθείρονται τὰ ἐνδύματα, ὅπως διὰ τοῦ παρ' ἡμῖν παραδεδεγμένου τρόπου τῆς πλύσεως, ἀπορρεύει τις μεγάλην δαπάνην, οἰκονομεῖ τὸν χρόνον καὶ, τὸ σπουδαιότερον, δὲν χάνει τὴν οἰκιακὴν του εἰρήνην καθ' ὅσας τὰς ἡμέρας τῆς μπουγάδας, τοῦ μαρτυρίου τούτου, οὐ τινὸς μετὰ τρόμου βεβαίως ἀναμνησθεσται πᾶσα οἰκοδόσποινα.

Μία συνδρομήτρια τῆς Ἑστίας.